

HET EINDE VAN EEN ANALYSE EEN PRAKTISCHE, THEORETISCHE EN INSTITUTIONELE AANGELEGENHEID

**volgens Freud
en volgens Lacan (vanuit JAM, na 2002)**

Lieven Jonckheere

Pevpat Ugent
02/12/22
24/11/23

INHOUDSTAFEL

INLEIDING

einde PA > soort kruistabel

- Freud // Lacan
- Praktisch // theoretisch // institutioneel

FREUD OVER EINDE PSYCHOANALYSE

einde psychoanalyse als praktische aangelegenheid

voldoende genot (therapeutisch resultaat) en voldoende weten (epistemologisch resultaat)

- 1895 op de drempel van de uitvinding PA
praktisch einddoel PA = *hysterisches Elend in gemeines Unglück verwandeln*
- 1903–1933 doorheen heel Freuds ontwikkeling van de PA
praktisch einddoel PA = *(wieder)Herstellung Leistungs- und Genussfähigkeit*
- 1937 op einde van Freuds oeuvre
praktisch einddoel analyse = ver genoeg maar niet te ver

einde psychoanalyse niet theoretisch denkbaar

zowel vanuit analysant als vanuit analyticus

- Endliche und unendliche Analyse 1937
 - kant analysant: 3 'metapsychologische' factoren
 - probleem met de *Trieb*
 - 1ste theorie over 'natuur' *Trieb*: seksuele *Trieb* is altijd te groot 'intern' trauma voor het Ik
 - 2de theorie over 'natuur' *Trieb*: *Todestrieb* haalt het altijd op *Eros*
 - probleem met het *Ich*
aangeboren Ichverschiedenheiten + verworven *Ichveränderung*
 - probleem met geslachtsverschil of *Weiblichkeit*
gesetzmäßige=biologische *Ablehnung Weiblichkeit* als passiviteit
 - kant analyticus: één X-factor
Eigenart Persönlichkeit analyticus = kiem van *désir de l'analyste* (Lacan)
- ziet Freud een link tussen begin PA en einde PA (de truc van Lacan)?
 - wel klinische link tussen begin PA en einde PA
 - begin: *Hemmung* = *Leistungsunfähigkeit* > einde: *Leistungsfähigkeit*
 - begin: *Angst* = *Genussunfähigkeit* > einde: *Genussfähigkeit*
 - begin: *Symptom* = *Unsinn* > einde: *Ubw Sinn*=waarheid van *Symptom*
 - maar nooit link tussen overdracht bij begin PA en overdracht op einde PA
nochtans mogelijk via de notie *Übertragungsneurose*

institutionalisering van het einde van een analyse

geen verplichte *Lehranalyse* – geen erkenningsprocedure analyticus

- Zükünftigen Chancen PA therapie 1910
Selbstanalyse sterk aangeraden om PA te kunnen doen
- Ratschläge Ärzte 1912
Eigenanalyse sterk aangeraden om *Analytiker* te worden
- IPA neemt het over van Freud 1922
Lehranalyse verplicht om als analyticus erkend te worden en te functioneren
- Endliche und unendliche Analyse 1937
Freud stelt *Lehranalyse* in vraag vanuit impasses einde PA

LACAN OVER EINDE PSYCHOANALYSE

vooraf

- Lacans basisstelling: psychoanalyticus wordt men enkel vanuit het einde van de eigen analyse
 - niet vanuit studies of diploma in de PA
 - niet vanuit praktijk of ervaring in de PA
 - niet vanuit erkenning door of identificatie met de eigen analyticus
- Jacques-Alain Miller (JAM) 'construeert' Lacans theorie van analyticus worden vanuit einde analyse & Lacans erkenning van de psychoanalyticus vanuit het einde van zijn eigen analyse
 - 1953-1964 Lacans *retour à Freud*
 - 1964 Lacan uit International Psychoanalytic Association (IPA) gebannen
 - omwille van theorie = lesgeven aan eigen analysanten
 - omwille van praxis = korte sessies in didactische analyses
 - 1964-1967 Lacan gaat zijn eigen eenzame weg – op 2 fronten
 - theorie
 - keerpunt in verhouding tot Freud = uitvinding object (a)
 - conceptualiseert Ubw/overdracht/drift/herhaling + fantasma
 - > theorie over einde PA = *traversée fantasme & traversée transfert*
 - Institutie
 - sticht nieuw soort institutie = *école*
 - stelt nieuwe procedure voor erkenning analyticus in *école* voor = *passe*
 - 1981 einde 1ste *école* van Lacan + begin 2de *école* van Lacan
 - mislukking *passe* in *École freudienne de Paris*
 - JAM sticht *école de la Cause freudienne*
zet theorie over einde analyse en erkenning analyticus vanuit einde analyse centraal
 - *instant du regard* = *passe 1*
 - einde PA als *inconceivably private event* in een PA
 - binnen de overdracht op een analyticus (*chute sujet supposé savoir*)
 - *temps pour comprendre* = *passe 2*
 - onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde PA
 - binnen de overdracht op een *école* (*transfert de travail*)
 - *moment de conclure* = *acte analytique*
 - analytische positie in de praktijk vanuit einde PA
 - binnen soort 'tegenoverdracht' op analysant (*Verleugnung*)

instant du regard = passe 1

einde PA als evenement in de kuur – binnen de overdracht op een analyticus

- prototheorie Lacan over einde PA 1953-1955
mort/fin van het imaginaire Ik > dood van het subject binnen het Symbolische
 - *Fonction et Champ* 1953
 - *Variante cure type* 1955
- 1ste expliciete theorie Lacan over einde PA 1964-1967
failliet Sujet supposé Savoir > traversée du fantasme
 - *Institutie*
 - stichting nieuw type analytische vereniging = *école* 1964
 - voorstel procedure voor erkenning analyticus vanuit einde kuur in *école* = *passe* 1967
 - *theorie*
Lacan conceptualiseert *transfert* via uitvinding van object (a) > koppelt *transfert* op einde analyse aan *transfert* bij begin analyse
 - versie 1 *SémXI* 1964
 - conceptualisering *transfert* via object (a)
 - kanteling *transfert* via *désir de l'analyste* > *traversée fantasme* > *vivre la pulsion*
 - versie 2 *Proposition* 1967
 - context onderwijs Lacan
 - *transfert* bij begin analyse = *Sujet supposé Savoir*
 - geen intersubjectiviteit
 - *Signifiant du transfert* > *Signifiant quelconque*
 - kanteling of transformatie overdracht – via *désir de l'analyste* als X
 - *transfert* op einde analyse
 - *failliet Sujet supposé Savoir* > *désêtre* analyticus + sujet weet waarheid van castratie -φ
 - *traversée du fantasme* > analyticus als (a) + subject als (a)
 - 2de theorie Lacan over einde PA 1974-1976 (JAM!!)
 - *invention savoir* over *non rapport sexuel* (*Lettre aux Italiens* 1974)
 - *vérité menteuse* over *Réel de la jouissance* (*Préface édition anglaise Sém XI* 1976)
vérité menteuse = *hystoire* (histoire+hysterie)
 - *satisfaction* met *savoir inventé* en *vérité menteuse*
 - *identification au sinthome* (*SémXXIV* 1976)

temps pour comprendre = passe 2

onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde analyse – binnen overdracht op école

- *école* garandeert
 - einde PA (*Analyste de l'école*)
 - begin PA (*Analyste Membre de l'école*)
- *transfert de travail* op de *école* als *Sujet supposé Savoir* (JAM)
- procedure binnen de *école*
passant > *passeurs* > *jury*
- Onderwijs vanuit einde PA
- Problemen procedure volgens JAM 2022

moment de conclure = acte analytique

analyticus in de praktijk vanuit einde eigen PA – binnen de ‘overdracht’ op een analysant

acte analytique = Verleugnung

INLEIDING

AANKONDIGING

“FINALITEIT PA TRANSSTRUCTUREEL”

Ik vul dat in als einde PA

- bij Freud en Lacan
- als praktische, theoretische en institutionele aangelegenheid

meteen verschil Freud/Lacan duidelijk maken

want misschien wel belangrijkste kloof tussen Freud en Lacan

soort samenvatting – in een kruistabel

	praktisch		theoretisch	institutioneel
	genot (therapeutisch)	weten (epistemologisch)		
Freud				
Lacan				

- Freud
 - einde PA is louter praktische aangelegenheid ...
analysant en analyticus even tevreden over resultaat PA
 - therapeutisch resultaat qua genot
 - epistemologisch resultaat qua weten
 - ... want einde PA is niet theoretisch denkbaar ...
in theorie ziet Freud geen ‘natuurlijk’ einde van PA
vanuit metapsychologie van de ‘natuur’ van de *Trieb*, het Ik en het geslachtsverschil
 - ... en dus verwordt erkenning einde PA tot een formalistische institutionele aangelegenheid
Freud laat erkenning psychoanalyticus vanuit einde eigen analyse over aan de door hem op de
leest van de Kerk geschoeide International Psychoanalytic Association
- Lacan
 - niet ongevoelig voor einde PA als praktische aangelegenheid ...
tevredenheid analysant qua genot + weten
 - ... maar einde PA is wel theoretisch denkbaar ...
2 vormen van topo-logie brengen RSI in verhouding > ‘logisch’ einde PA denk- en doenbaar
 - 1ste topologie vlakken (Möbiusband)
 - 2de topologie ringen (borromeïsche knoop-met-4)
 - ... en dus wordt erkenning einde PA een institutionele aangelegenheid *in progress*
vanuit 1ste theorie over einde PA ontwerpt Lacan originele procedure
 - voor erkenning analyticus vanuit einde PA
 - binnen nieuw type vereniging die hij op de lees van antieke *école* schoeit

FREUD EINDE ANALYSE

FREUD EINDE ANALYSE ALS PRAKTISCHE AANGELEGENHEID ... MAAR NIET ZONDER ETHIEK

1895 op drempel van uitvinding PA
praktisch einddoel PA = *hysterisches Elend in gemeines Unglück verwandeln*

pre-analytische Freud (voor 1900 Traumdeutung)
inzichten vanuit autoanalyse = verrassend Lacaniaans

iedereen 1 minuut laten opschrijven wat die uitdrukking betekent

einde PA ...

- *hysterisches Elend in gemeines Unglück verwandeln*
 - *hysterisches Elend* = hysterische ellende, miserie
 - beklagenswaardige toestand (dus reeds inherent hysterisch)
 - neurotische symptomen door verdringing/Ubw
 - *gemeines Unglück* = banaal of gewoon of alledaags ongeluk
 - van het kleine reële = aaneenschakeling kleine tegenslagen door de manier waarop ons leven is georganiseerd cf. *if anything can go wrong it will = il n'y a que le pire qui est sûr*
 - wat Freud later het *Unbehagen* in de cultuur zal noemen 1930
- energie van de drift terugvinden
 - energie/libido/goesting niet meer in neurotische symptomen geblokkeerd
 - en dus kan energie/libido/goesting gebruikt worden om iets te doen aan *das gemeines Unglück*
 - maar sowieso je ermee verzoenen dat je altijd moet betalen voor je energie/libido/goesting cf. EGW en libido=goesting!!

1903–1933 doorheen hele ontwikkeling PA

praktisch einddoel PA = *(Wieder)Herstellung Leistungs- und Genussfähigkeit*

heel praktisch

- vertrekt vanuit praktisch criterium voor 'psychische gezondheid'
Leistungs- und Genussfähigkeit
= in staat zijn om te presteren (iets doen wat men moet doen) en te genieten
- dat is meteen ook het criterium voor 'genezing' of PA als therapie
Wiederherstellung Leistungs- und Genussfähigkeit
= weer in staat zijn om te presteren en te genieten
let op dit 'weer' – dus pt moet daar vroeger al eens toe in staat geweest zijn

vraag is natuurlijk wat Freud verstaat onder *Leistung*=prestatie en *Genuss*=genot
want daarrond na Freud, bij postfreudianen, zeker in the USA, grootste misverstanden

weer iedereen één minuut laten opschrijven wat *Leistung* en *Genuss* zijn

- *Leistungs- und Genussfähigkeit* geoperationaliseerd én aangevuld binnen USA *Selfpsychology*
 - Erik Eriksons theorie van ontwikkeling *Self* via crisissen operationaliseert
Freuds *Leistungs- und Genussfähigkeit* als *ability to work and to love*
 - cf. stadium 6: intimiteit vs isolatie
intimiteit = in staat zijn om lief te hebben – zonder zichzelf te verliezen
 - cf. stadium 7: generativiteit vs stagnatie
generativiteit = in staat zijn om te werken – en zo de realiteit te zien én bij te dragen tot de maatschappij
 - latere *Selfpsychology* voegt daar nog 'vrijtijdsbesteding' of 'nietsdoen' aan toe
 - veranderde markt
 - niet meer voor iedereen werk&liefde
 - vrijetijdsmaatschappij = *leisure*
 - in tijd van *leisure* moeten we in staat zijn om 'niets te doen'
 - vanuit ontwikkelingsperspectief:
we moeten kind gebleven zijn, en dus in staat zijn om te 'spelen'
 - vanuit psychoanalytische perspectief:
'niets doen' of 'spelen' is nog moeilijker dan 'werken' en 'liefhebben'
'niets doen' is geen domme *dolce far niente*, geen zalig nietsdoen, maar een hele kunst
 - kwestie van sublimering – en daar is niet iedereen toe in staat
cf. grote Bloomsbury econoom Keynes
 - *it will only be for those who have to do with the singing that life will be tolerable*
in die vrijetijdsmaatschappij
 - maar "hoevelen van ons kunnen echt zingen?"
 - kwestie van ethiek – en daar is niet iedereen toe in staat
cf. Lacan tov *Hemmung* bij pte Cathérine Millot:
 - *otium* = nietsdoen? Ja ...
 - ... maar *cum dignitate*!! = met waardigheid, stijl – en dat is weinigen gegeven
otium cum dignitate in Rome voor veldheren die na succes grond en geld kregen
en moesten tonen, een voorbeeld zijn dat nietsdoen een perfect goed leven kan zijn – als men het verdiend heeft, natuurlijk

- Freud over *Leistungs- und Genussfähigkeit*
Selfpsychology "in staat zijn tot werken en liefhebben" = culturalistische verarming tov Freud
 - *Genussfähigkeit*
 - positieve kant
in staat om te genieten – in de zin van plezier hebben (*Lust*)
 - genitale 'liefhebben'
 - sublimering (genieten van cultuur)
 - negatieve kant
 - slaat ook op de *jouissance ... jenseits des Lustprinzips*
nl lust in het onlustvolle, in de pijn = herhalingsdwang
 - weten hoe omgaan met dat genot, management van dat genot
savoir faire avec la jouissance (herhalingsdwang) = ertegen kunnen, kunnen 'managen'
- Genussfähigkeit* als praktisch eindresultaat van PA
= in staat zijn om binnen én buiten het lustprincipe te genieten
- *Leistungsfähigkeit*
 - positieve kant: *Leistung = Kulturarbeit*
 - in staat zijn om positieve bijdrage tot cultuur te leveren – samen met anderen
 - via werk
 - via minder conformistische wegen
 - wie in staat is tot *Kulturarbeit = kulturell wertvolle Person*
Freud noemt die *kulturell wertvolle Person* ook *tüchtig*
 - 'bekwaam', 'knap', 'degelijk' is in wat hij doet, bv. werk
 - 'flink', 'te duchten', waarmee rekening moet gehouden worden
- Kulturarbeit* = paradoxale ethische aangelegenheid (cf correspondentie Freud-Fliess)
kulturell wertvolle of *tüchtige Person* is niet alleen eindproduct PA
maar ook voorwaarde om PA te beginnen
- moet dus niets van PA verwachten
 - wie nooit probeerde om tot cultuur bij te dragen
 - wie zich aan cultuur aanpast om daar zoveel mogelijk van te profiteren
Freud: *Gesinde*=gespuis – Lacan: *canaille*=knecht > devient *bête*
 - PA werkt slechts voor wie al bezig was met *Kulturarbeit*,
maar daarbij met het hoofd tegen de muur is gelopen of remming heeft ontwikkeld
 - positieve *Kulturarbeit* wel weer vanuit negatief beginpunt
 - in staat om te leven met *Unbehagen*=ongeluk *in der Kultur* – zonder te vervallen in
 - *Kulturfeindlichkeit* (tov eigen cultuur)
 - racisme (tov andere culturen)
 - en iets voor cultuur doen vanuit dat *Unbehagen in der Kultur*
- tweeluik *Leistungs- und Genussfähigkeit* van einde PA
antwoordt op klinisch drieluik *Hemmung, Symptom und Angst* (1926) van waaruit PA start
dit is mijn interpretatie
- begin PA: *Hemmung* = *Leistungs***un***fähigkeit* > einde PA: *Leistungsfähigkeit*
 - begin PA: *Angst* = *Genuss***un***fähigkeit* > einde PA: *Genussfähigkeit*
 - begin PA: *Symptom* = **Un***sinn* > einde PA: *Ubw Sinn*=waarheid van *Symptom*
 - echter symptoom blijft meestal verder bestaan
want symptoom blijft *Bedeutung* hebben = betekenis of belang als geheime bron van genot
 - probleem voor Freud ...
... dat Lacan 'oplost': sinthome blijkt noodzakelijk om RSI borromeïsch te verknopen

1937 op einde van Freuds oeuvre

praktisch einddoel PA = ver genoeg maar ook niet te ver

“Die endliche und die unendliche Analyse” 1937

- fundamentele vraag: is er vanuit Freuds theorie een einde PA denkbaar? straks meer
- maar ook verspreide opmerkingen over einde PA als praktische aangelegenheid ...
- PA als praktische aangelegenheid = analyse moet ‘voldoende’ ver gaan ...
gründlich Analysierte = ‘voldoende’ geanalyseerd
analysant en analyticus komen overeen dat het gedaan is – allebei tevreden, op hun manier:
 - analysant = praktisch ‘therapeutisch’ besluit
Freud nu expliciet in termen van *Hemmung Symptom Angst*
 - angsten en remmingen overwonnen > *Genuss- und Leistungsfähigkeit* hersteld
 - lijdt niet meer aan symptomen
 - symptomen nog aanwezig, dus niet overwonnen
 - maar genot uit symptomen voor een stuk uitgeputsymptomen dwarsbomen niet meer *Genuss- und Leistungsfähigkeit*
er valt dus te leven met symptomen
 - analyticus = praktisch ‘epistemologisch’ Urteil
rebus bene gestis **zaakjes ‘voldoende goed’ gemanaged**
vertaald in theoretische of metapsychologische, zelfs epistemologische termen – relatief
 - voldoende *Verdrängtes* bewust gemaakt + voldoende *innerer Widerstand* overwonnen
> *Wiederholung* niet meer te vrezen
 - gunstigste = **voldoende goede** voorwaarden voor *Ichfunktionen* gerealiseerd
indien nog teveel verdrongene+weerstand > teveel herhaling > blijft moeilijk voor het Ik
- ... maar PA mag niet te ver gaan = ethische aangelegenheid
 - geen opheffing van alle *Leidenschaften*=passies en *inneren Konflikte*
 - geen *schematische*=gelikte *Normalität* – waarbij alle menselijke eigenaardigheden (*Charakterabnormitäten*) ‘afgeslepen’ zijn

FREUD

EINDE ANALYSE IS NIET THEORETISCH DENKBAAR

DIE ENDLICHE UND DIE UNENDLICHE ANALYSE 1937

vraag/probleem

kan men een analyse tot een *natürlichem Ende* zu führen?

- 1ste voorzichtige vertaling van die vraag of doelstelling
is het mogelijk om vanuit Freuds theorie het einde van een analyse te denken?
- 2de radicale vertaling van die vraag of doelstelling
 - kan het subject via PA iets bereiken dat zonder PA niet mogelijk zou zijn?
 - onbestaande subjectieve positie, een *Neuschöpfung* die spontaan, zelfs onder perfecte voorwaarden, nooit gegeven is
 - een wezenlijk onderscheid *Analysierte* tov *nicht Analysierte*
nl absolute én stabiele *psychische Normalität*
 - voorwaarde voor die nieuwe subjectieve positie
alle *Verdrängungen* en weerstanden ongedaan gemaakt > geen herhalingen meer
> Ik kan functioneren zoals het wil

Freuds antwoord is neen!

factoren die een 'natuurlijk' einde van een Freudiaanse analyse onmogelijk maken

– en die zich allemaal als probleem binnen/voor de overdracht manifesteren

- kant analysant: drie 'metapsychologische' of 'natuurlijke' factoren
 - probleem met de 'natuur' van de *Trieb*
 - 1ste drifttheorie
Trieb haalt het altijd op het *Ich* = *Trieb* is altijd te groot 'intern' trauma voor het *Ich*
> nooit duurzame en definitieve *Bändigung* *Trieb* door *Ich* via verdringing
bändigen = beteugelen, intomen, temmen
 - 2de drifttheorie
Todestrieb haalt het altijd op *Eros*
 - probleem met de 'natuur' van het *Ich*
angeboren *Ichverschiedenheiten* + verworven *Ichveränderung*
 - probleem met de 'natuur' van het geslachtsverschil of de *Weiblichkeit*
gesetzmäßige=biologische *Ablehnung* *Weiblichkeit* als passiviteit
- kant analyticus: één X-factor
Eigenart Persönlichkeit analyticus = kiem van *désir de l'analyste* (Lacan)

**kant analysant: drie 'metapsychologische' of 'natuurlijke' factoren
die zich alledrie als probleem binnen/voor de overdracht manifesteren**

- probleem met de 'natuur' van de *Trieb* binnen/voor de overdracht
 - 1ste drifttheorie: seksuele *Trieb* haalt het altijd op *Ich*
seksuele *Trieb* blijkt uiteindelijk altijd te groot 'intern' trauma voor het Ik
> geen *dauernde und endgültige Bändigung* *Trieb* door *Ich*, via verdringing
 - metapsychologisch probleem:
 - relatieve sterkte *Ich*=verdringing én *Trieb* tegenover elkaar blijft variëren ...
 - ... maar *Trieb* uiteindelijk altijd sterker dan je denkt en *Ich* altijd zwakker dan je denkt
en dus *Trieb* uiteindelijk altijd sterker dan *Ich*
 - technisch-ethisch probleem
analyse mag/kan latent conflict *Ich/Trieb* niet wekken om het te kunnen oplossen
> geen preventie van 'intern' trauma door *Trieb* mogelijk
2 manieren om potentiële conflicten *Ich/Trieb* te actualiseren
 - kunstmatig actualiseren potentiële conflicten *Ich/Trieb* – via *Versagung*=ontzegging
(eigenlijk neologisme Freud) **frustratie of confrontatie**
> onoverkomelijke technische én ethische problemen
 - actualiseren potentiële conflicten *Ich/Trieb* via *Versagung* in de *Realität*
bv. *befriedigende Ehe zerstören* / (vast) werk doen opgeven
 - praktisch-technisch bezwaar
PA onmogelijk met Ik dat alle energie in *schmerzhaft*e realiteit moet steken
 - ethisch bezwaar
PA mag niet proberen te concurreren met het lot dat al zo wreed is
nicht im Wettbewerb mit dem Schicksal so grausame Versuche mit den armen Menschenkindern anstellen
 - actualiseren potentiële conflicten *Ich/Trieb* via *Versagung* in de *Übertragung*
bv. pt verliefd doen worden en dan ontgoochelen of jaloers maken
 - sowieso al spontaan in de overdracht
 - praktisch bezwaar
beperkt qua mogelijkheden voor nieuwe conflicten
 - technisch bezwaar
schade aan *zärtliche positive Übertragung* = *stärkste Motiv* voor VA
 - theoretische kennis van potentiële conflicten *Ich/Trieb* – via uitleg **psychoeducatie**
> geen effect
 - cf. lezen over PA
enkel gegrepen door passages die beantwoorden aan huidige *Ich/Trieb* conflicten
 - cf. seksuele voorlichting
> kind doet niets met *geschenkten Kenntnissen*
> kind laat eigen weten ivm seksuele (*Sexualtheorien*) niet vallen
want dat beantwoordt aan *unvollkommenen Libidoorganisation*

- 2de drifttheorie
Todestrieb haalt het altijd op Eros
2 Urtriebe in belebte Materie: Vermengung <> Entmischung
 - Eros = zu immer größeren Einheiten zusammenfassen
> tot uiting in Libido
 - Todestrieb = Vereinigungen auflösen
> 2 primaire uitingsvormen tegen/in het subject zelf
 - Aggressions- oder Destruktionstrieb tov Selbst **hapax !** = primaire Selbstzerstörung
 - theoretisch : primair masochisme
 - klinisch: schuldbewustzijn > negatief therapeutische reactie
analysant wehrt sich gegen die Genesung = halt Krankheit und Leiden fest
 - unabhängig auftretende Konfliktneigung
 - bv. altijd conflict tussen Ich/Trieb (1ste drifttheorie) > geen einde PA
 - bv. bisexualiteit = altijd conflict tussen homo- en heterokant > geen einde PA
 - etc
- probleem met de 'natuur' van het Ich binnen/voor de overdracht
aangeboren Ichverschiedenheiten + erworben Ichveränderung
 - aangeboren Ichverschiedenheiten = basisverschil qua imaginaire Ich
 - Freud: beweeglijkheid=*fluidity Libido* – het gaat over het Ik-libido (narcisme)
 - Lacan: graad van rigiditeit van de primaire imaginaire identificatie met het spiegelbeeld kan die makkelijk gewijzigd worden door secundaire imaginaire identificaties of niet?
 - erworben Ichveränderung = verandering imaginaire Ich door systematische afweer Trieb
 - tijd1: systematische Abwehr drift door Ich in kindertijd
 - tijd2: fixatie van die afweer in het Ich = Ichveränderung = Charakter
 - Einschränkung=inperking én Verrenkung=ontwrichting/misvorming van het Ich
 - Ich begint op psychotisch Ich te gelijken
 - tijd3: infantile Reaktionsweisen bij volwassene
 - in realiteit: Ich zoekt zelf gevaar op, om zijn infantiele Reaktionsweisen te rechtvaardigen
 - in overdracht op analyticus –dat is weer waar het voor Freud op aankomt!!
 - weerstand Ich
Heilung is gevaar voor het Ich dat teveel ifv Trieb is 'veranderd' (gecommandeerd) en dus niet meer vanuit eigen standpunt van 'zelfbehoud' maar vanuit standpunt van 'driftbevrediging' begint te redeneren
 - weerstandsanalyse
analyticus probeert Ichveränderung terug te draaien
 - ultieme weerstand Ich
negatieve overdracht > stopt VA > PA *unabschließbar*

- probleem met de 'natuur' van het geslachtsverschil of de *Weiblichkeit* binnen/voor de overdracht *gesetzmäßige=biologische Ablehnung Weiblichkeit*
 - *Ablehnung Weiblichkeit*
 - *Weiblichkeit* beperkt tot één dimensie nl *passive Einstellung*
 - *Ablehnung*
 - afwijzen/afslaan/wraken/verwerpen *Weiblichkeit* als passiviteit
 - bedanken voor *Weiblichkeit* als passiviteit
 - zowel man als vrouw verwerpen *Weiblichkeit* als passiviteit
 - *Ablehnung Weiblichkeit als passive Einstellung = gesetzmäßig = biologisch gegeven*
 - mens verwerpt *Weiblichkeit* als passiviteit niet omdat die levensbedreigend zou zijn
je moet immers constant actief zijn om in leven te blijven
 - mens verwerpt *Weiblichkeit* als passiviteit enkel omdat hij *parlêtre*, dus vanuit primate taal
doordat mens spreekt, in de taal leeft, heeft hij probleem met de seksualiteit, meer bepaald
de vrouwelijke seksualiteit
cf. geologische metafoor Freud
 - mens spreekt
 - > seksualiteit = groot biologisch of reële raadsel
 - cf. vast rotsgesteente
 - mens spreekt taal die door fallus geregeerd wordt
 - > reële probleem van de seksualiteit spitst zich toe op de *Weiblichkeit*
 - cf. *gewachsener Fels* of *anstehendes Gestein* = zichtbare rots die aan ondergronds
vast rotsgesteente vastzit
 - mens spreekt taal die door fallus als actief principe geregeerd wordt
 - > mens moet *Weiblichkeit* in oppositie daarmee als passiviteit definiëren
 - > mens moet *Weiblichkeit* als passiviteit verwerpen
 - maar man en vrouw vinden voor verwerping *Weiblichkeit* elk eigen 'valse' reden uit
 - man
 - fallische fase
 - passieve instelling tov vader – zoals moeder
 - echter passieve feminie = castratie door vader
 - en dus verwerpt passieve vrouwelijke instelling
männlichen Protest tov vader
wil zich niet aan vader onderwerpen, hem geen dank verplicht zijn
= koppige *Überkompensation* van *passive feminine Einstellung*
 - geraakt nooit uit fallische fase
 - vrouw
 - fallische fase
 - passieve instelling tov vader
 - echter passieve feminine = tekort tov actieve mannelijke penis
 - en dus verwerpt passieve vrouwelijke instelling en wil *schmerzlich vermißte Penis = Männlichkeitsstreben* of *Penisneid*
 - na fallische fase = 3 lotgevallen *Männlichkeitsstreben* of *Penisneid*
 - verdringing & mislukking verdringing
 - stuk verdrongen > histerie symptomen
 - stuk ontsnapt aan *Verdrängung* > mannelijk *Charakter*
 - *Umwandlung* > *Aufbau Weiblichkeit*
peniswens > *Wunsch nach Kind & Manne* (met penis!)

- verwerping *Weiblichkeit* als passiviteit manifesteert zich als probleem binnen/voor overdracht = sterkste *Übertragungswiderstände*

toch vooral vanuit positie Freud als vader in de overdracht??

- man: *Kastrationsangst* = sterkste *Übertragungswiderstand*
 - niet te overtuigen dat *passive Einstellung zum Mann* geen probleem is
 - passiviteit tov man veronderstelt niet noodzakelijk castratie
 - passiviteit tov man sociaal gesproken (*Lebensbeziehungen*) vaak noodzakelijk cf. belang latente homoseksualiteit voor ontwikkeling sociale banden
 - in PA
 - wil *Heilung* niet aan analyticus=**vader!!** te danken hebben want dat betekent zich aan vader onderwerpen, zich door vader laten castreren
 - zelfs negatieve therapeutische reacties = nieuwe symptomen
- Weib: *Penisneid* = sterkste *Übertragungswiderstand*
 - niet te overtuigen dat *Peniswunsch* onervulbaar is
 - in PA:
 - *innere Sicherheit* dat ook PA niets (geen penis) oplevert
 - en als gevolg negatieve therapeutische reactie= *schwere Depression*

besluit: *Ablehnung Weiblichkeit* = Reële dat spreekwezen wel moet verwerpen?

- Freud theoretisch onbeslist = moeilijk te zeggen
- Freud ethisch beslist = in elk geval analysant alle mogelijkheden geboden om *Einstellung* tov geslachtsverschil of *Weiblichkeit* te *überprüfen* (onderzoeken, herzien) en eventueel ook te veranderen

ethiek: analysant verantwoordelijkheid laten

punt waarop Lacan Freud conceptueel zal forceren om einde PA mogelijk te maken

voor Lacan is *Ablehnung Weiblichkeit* als *passive feminine Einstellung* geen biologische rots, maar een artefact van het symbolische, van het feit dat er maar één betekenaar is voor verschil Man/Vrouw en dat die langs kant Man is gekozen

- kant analyticus: één X-factor– die centraal staat in de overdracht
Eigenart Persönlichkeit analyticus
 kiem van *désir* *analyste* Lacan cf. infra
- IPA (via Berliner psychoanalytisch Institut 1920) – doel PA
 - doel: analysant opvoeden tot *seelische Normalität und Korrektheit* onder invloed van ‘medische oriëntatie’ (neuroloog Karl Abraham)
 - middel: analyticus belichaamt ideaal nl *seelisch* normaler én correcter dan pt
- Freud
 - vaststelling (vanuit zijn didactische PA): abnormaliteit analytici
 analytici hebben *nicht durchwegs dieses Maß von psychischer Normalität erreicht*
durchwegs = geheel en al, geregeld
 cf. brieven Freud oa Marie Bonaparte
 cf. Lacan over ‘bende’ van Freud
 - ‘abnormaliteit’ analytici stelt wel problemen voor mogelijk einde PA van hun analysanten
 - technische problemen
 - tegenoverdracht = *Widerstände* analyticus
 - niet juist inschatten *verhältnisse* (verhoudingen *Ich/Trieb* etc) bij pt
 - geen doelmatige reactie op die verhoudingen
 - probleem voor overdracht
 onvoldoende *Überlegenheit* analyticus > geen *Vorbild* en/of *Lehrer* meer
 - ethisch probleem
 - abnormale analyticus moet *Schein* van normaliteit ophouden
 <> *Wahrheitsliebe* + *Anerkennung Realität*
 - cf. bolwassing Freud tov MBonaparte die zich als *slut* gedraagt dwz als man
 - man die rondvogelt > *respect man!*
 - vrouw die rondvogelt > *slutshaming!*
 moet je volgens Freud wel degelijk rekening mee houden
 - oplossing
 - geen oplossing – want PA is sowieso onmogelijk beroep!!
Anschein als wäre Analysieren dritte ‘unmögliche’ Beruf (cf. Erziehen & Regieren)
 = *ungenügenden Erfolgs von vornherein sicher*
 weg naar de hel is geplaveid met de beste bedoelingen
 - bescheiden poging tot oplossing – via *Eigenanalyse*...
 maar daar verwacht Freud duidelijk geen wonderen van

SLOTOPMERKING IVM FREUDS ONMOGELIJKHEID OM EINDE PA THEORETISCH TE DENKEN ZIET FREUD EEN LINK TUSSEN BEGIN PA EN EINDE PA?

truc van Lacan = koppeling einde PA aan begin PA, meer bepaald op het vlak van de overdracht

- wel klinische link tussen begin PA en einde PA
tweeluik *Leistungs- und Genussfähigkeit* van einde PA
antwoordt op klinisch drieluik *Hemmung, Symptom und Angst* (1926) van waaruit PA start
 - begin PA: *Hemmung* = *Leistungs***un**fähigkeit > einde PA: *Leistungsfähigkeit*
 - begin PA: *Angst* = *Genuss***un**fähigkeit > einde PA: *Genussfähigkeit*
 - begin PA: *Symptom* = **Un**sinn > einde PA: *Ubw Sinn*=waarheid van *Symptom*
- maar nooit link tussen overdracht bij begin PA en overdracht op einde PA
nochtans alles aanwezig om dat te doen – net zoals Lacan dat deed
via de notie *Übertragungsneurose*
 - 1914 positieve visie op *Übertragungsneurose* bij begin PA
overdrachtsneurose: herhaling neurose/symptomen binnen overdracht maakt begin PA mogelijk
 - symptomen enkel analyseerbaar als ze zich binnen overdracht herhalen
 - analysant kan enkel van overdrachtsneurose genezen
 - 1921 negatieve visie op overdrachtsneurose op einde PA
 - drift, Ich, geslachtsverschil en persoon analyticus blijken uiteindelijk allemaal probleem voor/binnen de overdracht te vormen
 - herhaling neurose/symptomen binnen de overdracht maakt einde PA onmogelijk
analysant volledig gegrepen in herhaling neurose in overdracht

FREUD

INSTITUTIONALISERING VAN HET EINDE VAN EEN ANALYSE

GEEN VERPLICHTE *LEHRANALYSE* – GEEN ERKENNINGSPROCEDURES

Zükünftigen Chancen PA therapie 1910

Freud promoot *Selbstanalyse* om analyses te kunnen doen

- probleem
pt triggert *unbewußte Fühlen* = *Komplexe und Widerstände* bij analyticus
- oplossing
Selbstanalyse = autoanalyse à la Freud van eigen Ubw formaties (droom/lapsus/witz)
 - onderkennen eigen complexen > *Gegenübertragung bewältigen*
 - geen einde > oneindig = voortdurend verder verdiepen
- niet verplicht
 - niet verplicht
 - maar wel soort selectie criterium
wie niet tot een minimum van *Selbstanalyse* in staat is, zal er ook met ptn niets van bakken

Ratschläge Ärzte 1912

Freud promoot *Eigenanalyse* om *Analytiker* te worden
(onder invloed van Zürich & Jung)

kiem institutionalisering van *Analytiker* werden

- problemen *Selbstanalyse* à la Freud = analyseren eigen Ubw formaties (vnl dromen)
 - voldoende voor bij benadering normale mens > niet voor 'abnormalen'
 - niet iedereen daartoe in staat (technisch – innerlijke weerstanden)
- oplossing via *Eigenanalyse*

Eigenanalyse = analyse bij iemand anders

 - indicatie *Eigenanalyse* = voor iedereen
 - voor neurotici, met problemen – en zo kwamen er veel naar Freud ...
 - maar ook voor *annähernd normaler Mensch* zonder *Krankheitszwang*
 - doel = psychoanalytische *Purifizierung*

invloed *Zürcher analytischen Schule* + Jungs tegenoverdracht in het geval Sabina Spielrein??

 - meer *Selbsterkenntnis*=zelfkennis van *verborgene Eigenkomplexen*
> meer *Selbstbeherrschung*=zelfbeheersing
 - meer *Überzeugung* door effect analyse zelf aan den lijve te ervaren

oneindig

 - geen volledige zelfkennis > zelfbeheersing + overtuiging geïllustreerd
 - *Selbstanalyse* > *Eigenanalyse* > *Selbstanalyse*
= altijd iets nieuws vinden, *in sich wie außerhalb seiner*
 - effect = PA positie
 - onderkennen *Widerstände* die maken dat analyticus zich niet bewust wordt van wat zijn Ubw wel erkent **Ubw kennis/communicatie**
 - daardoor: eigen Ubw als instrument voor analyse kunnen gebruiken
 - Ubw analyticus als ontvangend *Organ* voor gevend Ubw pt (cf. Derde Oor Reik)
 - cf. ontvanger telefoon *verwandelt die von Schallwellen angeregten elektrischen Schwankungen der Leitung wieder in Schallwellen*
Ubw analyticus zet *Abkömmlingen des Ubw* van pt weer om in Ubw

geen *Eigenanalyse* > blinde vlekken

 - blinde vlek kliniek: beperkte mogelijkheid om *an seinen Kranken zu lernen*
 - blinde vlek theorie: vage *Selbstwahrnehmung* van eigen *Eigentümlichkeiten* geprojecteerd als *allgemeingültige Theorie* > PA in diskrediet & leken=*Unerfahrene* misleid
 - functie didacticus
 - expert: *Sachkundige*
 - identificatie – sociale band
dauernde seelische Beziehung tussen *Analysierten* en *Einführenden*
nog geen vereniging??

IPA neemt het over van Freud 1922

Berlijn verplicht *Lehranalyse* om als analyticus erkend te worden en te kunnen functioneren

soort interne spanning in PA ten tijde van Freud

- Ferenczi in Boedapest = theorie ivm onderkennen positie analyticus
 - Ferenczi = analyticus moet volledig geanalyseerd zijn
 - oneindig
 - extreem: analyticus wordt uiteindelijk de analysant van zijn analysant
 - Freud expliciet kritisch daartegenover cf. Endliche & Unendliche Analyse 1937
- stichting PA instituut Berlijn (basis van IPA) = praxis ivm erkennen positie analyticus
 - Abraham = analyticus moet maatschappelijk functioneren (vooral in verhouding tot medisch discours)
 - PA moet dus vanaf bepaald punt stoppen en analyticus produceren
 - Extreem: 100 middelmatige analytici (Marie Bonaparte)
 - Freud niet expliciet kritisch daartegenover
levert zelfs de basis met zijn analyse van Kerk&Staat cf. Massenpsychologie 1921
toch beetje uitleg hoe het in IPA gaat??

Endliche und unendliche Analyse 1937

Freud stelt *Lehranalyse* in vraag vanuit de impasses op het einde van een PA

- probleem
cf. supra
analytici bereiken niet *durchwegs* graad van psychische *Normalität* die volgens IPA nodig zou zijn met alle problemen vanden: tegenoverdracht, overdracht, ethisc
- oplossing?
 - basisstelling Freud: geen oplossing – want PA is sowieso onmogelijk beroep!!
Anschein als wäre Analysieren dritte 'unmögliche' Beruf (cf. Erziehen & Regieren)
= vooraf zeker van mislukking (in de mate van goede bedoelingen)
 - een doekje voor het bloeden *Eigenanalyse* = analyse bij analyticus?
 - 1ste tijd voorafgaand aan analyticus worden = eindige *Eigenanalyse*
praktisch gedacht – in didactische context
 - analyticus *Lehrer!!*
selecteert voor verdere *Ausbildung*
 - analysant *Lehrling!!*
 - leert techniek
 - *Selbstwahrnehmungen beim Auftauchen des Verdrängten*
> echt overtuigd van *Existenz Ubw* > later spontaan verder *Ichumarbeitung*
 - 2de tijd tijdens praktijk als analyticus = oneindige *Eigenanalyse*
 - probleem: terugkeer verdrongen *Trieb* bij pt > eigen *Trieb* (weer) gewekt
> *Abwehr*
 - niet zelf veranderen
 - maar *ablenken* naar pt/collega's/PA
 - oplossing *Ferenczi??*
iedere 5j terug in PA

LACAN

EINDE PSYCHOANALYSE

Lacans basisstelling

psychoanalyticus wordt men enkel vanuit het einde van de eigen analyse

- analyticus word je niet via studies of een diploma in de PA
 - analyticus wordt je niet via studies in de PA
 - niet via universitaire studies algemene psychologie
= alle vormen van psychologie die *Gestalt* moeten vormen
 - maar ook niet via postuniversitaire of extrauniversitaire specialisatie PAA
cf. PEVPAT (unif), PPaK (Kring), Idesça (Gezelschap)
 - er is geen diploma in de PA dat je als analyticus een plekje in GGZ garandeert
integendeel: vanuit PA krijg je juist geen plaats in GGZ > om te beginnen moet je PA background verbergen en ondertussen proberen uitvissen wie ook vanuit PA werkt
- analyticus word je niet via een analytische therapeutische praktijk of ervaring
 - het is niet omdat je PA ritueel volgt dat je analyticus bent
ptn op sofa, VA, zo weinig mogelijk zeggen plots sessie stoppen en veel geld vragen
 - het zijn niet je patiënten die je tot analyticus maken
ook niet als je met je PA werkwijze therapeutische successen boekt
 - het zijn niet je collegae-analytici die je tot analyticus maken
ook niet als je bij problemen bij een ervaren collega-analyticus in controle gaat
- analyticus word je niet via erkenning door of identificatie met je eigen analyticus
 - het is niet je analyticus die kan zeggen dat je er klaar voor bent om zelf ook analyses te doen
 - analyticus word je niet door je op het einde van je PA met je eigen analyticus te identificeren
 - als ideaal ik (sterk, realistische ego) of als Ik-ideaal
 - in de praktijk,
 - gewoonten van je analyticus overnemen = kader
 - je afvragen hoe je analyticus zou geïnterpreteerd hebben = tegenoverdracht
- analyticus word je enkel vanuit het einde van je eigen analyse
– en de erkenning daarvan binnen een analytische école
 - einde PA betekent dat je weet/ziet hoe je eigen geschiedenis ...
 - ... je in de positie van overal buiten vallend afvalobject heeft doen belanden
 - ... hoe je in die positie van afvalobject hebt leren leven (via fantasma, typisch)
 - vragen die zich vanuit dat weten van de eigen afvalpositie op einde PA stellen
 - kun je er zelf tegen, om weer in positie afvalobject terecht te komen?
dat is de positie waarin je telkens zal belanden, in de PA die je als analyticus zal doen
 - kun je andere analytici duidelijk maken wat dat overal buiten vallend afvalobject in jouw singulier geval is én hoe je kan garanderen dat je daar tegen kan?

Jacques-Alain Miller (JAM) 'construeert' Lacans theorie van analytici vanuit einde analyse & Lacans erkenning van de psychoanalyticus vanuit het einde van zijn eigen analyse

beetje geschiedenis om de cruciale bijdrage van JAM te situeren

- 1953-1964 Lacans *retour à Freud*
via het Ubw is gestructureerd als een taal = belang betekenaar in Ubw
- 1964 Lacan uit Freuds International Psychoanalytic Association (IPA) gebannen
 - omwille van theorie = lesgeven aan eigen analysanten
 - omwille van praxis = korte sessies in didactische analyses
- 1964-1967 Lacan gaat zijn eigen eenzame weg – op 2 fronten
 - theorie
 - keerpunt in verhouding tot Freud
 - reduceert niet alles meer tot de betekenaar (gestructureerd als een taal)
 - maar introduceert overal zijn uitvinding van het object (a) = object van drift/genot
 - resultaat
conceptualiseert voor het eerst Freuds Big Five
 - Ubw/overdracht/drift/herhaling
toont 2 zijden van Ubw/overdracht/drift/herhaling
 - fantasma
van daaruit 1ste theorie over einde PA = *traversée fantasme* & *traversée transfert*
 - Institutie
 - sticht nieuw soort institutie = *école*
 - stelt nieuwe procedure voor erkenning analytici in *école* voor = *passe*
- 1981 einde 1ste *école* van Lacan + begin 2de *école* van Lacan

- 1981 einde 1ste école van Lacan + begin 2de école van Lacan
 - Lacan moet mislukking vaststellen
 - *École freudienne de Paris* mislukt in onderkennen én erkennen analyticus vanuit einde PA
 - *dissolution école*
 - JAM neemt het over van Lacan
 - JAM sticht samen met aantal medestanders meteen nieuwe école
nl *école de la Cause freudienne*
 - door Lacan geadopteerd – vlak voor zijn dood 1981
 - nu nog actief – als kloppend hart van *essaim* aan scholen
World Association for Psychoanalysis > *New Lacanian School* > Kring voor PA
 - JAM zet in nieuwe école meteen einde PA en *passe* centraal
 - theorie
 - werkt Lacans 1ste theorie over einde analyse uit = *traversée fantasme*
 - construeert 2de theorie Lacan over einde analyse = *sinthome* > *satisfaction*
 - procedure
telkens opnieuw op punt stellen procedure om einde PA binnen école te erkennen
work in progress cf. recente bundeling interventies JAM over *passe*
"Comment finissent les analyses. Paradoxes de la *passe*" 2022
 - bepierking = slechts tot 2002 (dus niet laatste 20 jaar!!)
2002 discussie erkenning PA als psychotherapie in Frankrijk verschuift accent:
onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde PA binne école
> erkenning en garantie PA als therapie door overheid (en publiek) accent begin PA
 - JAM voor 2002 reeds duidelijk 3 logische tijden in *passe*
 - *instant du regard* = *passe 1*
 - einde PA als *inconceivably private event* in een PA
 - binnen de overdracht op een analyticus (*chute sujet supposé savoir*)
 - *temps pour comprendre* = *passe 2*
 - onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde PA
 - binnen de overdracht op een école (*transfert de travail*)
 - *moment de conclure* = *acte analytique*
 - analytische positie in de praktijk vanuit einde PA
 - binnen soort 'tegenoverdracht' op analysant (*Verleugnung*)

in wat volgt zal ik die 3 tijden proberen te verduidelijken
– vanuit Lacan én JAMs commentaren van 2002 tot heden!!

INSTANT DU REGARD = PASSE 1
EINDE PSYCHOANALYSE ALS EVENEMENT IN DE KUUR
– BINNEN OVERDRACHT OP EEN ANALYTICUS

Lacans 3 theorieën over einde PA
benaderen einde PA allemaal als verhouding Reële, Symbolische en Imaginaire

- Lacans impliciete prototheorie over einde PA (1953-1955)
- Lacan expliciteerde zelf slechts één theorie over einde PA (1964-1967)
- Lacans 2de theorie over einde PA (1974-1976) is eigenlijk 'geconstrueerd' door JAM

LACANS IMPLICIETE PROTOTHEORIE OVER EINDE ANALYSE 1953-1955 DOOD IMAGINAIRE IK > DOOD SUBJECT IN HET SYMBOLISCHE

Fonction et champ 1953

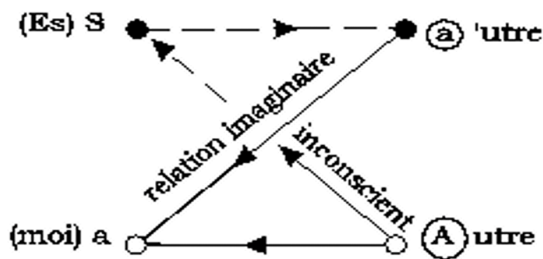
E321

- meteen analyticus vanuit einde PA
 - *la fin analyse didactique n'est pas séparable de l'engagement dans la pratique*
 - analyse = ononderbroken ascèse subjective
 - eerst didactische PA
 - daarna PA positie in praktijk
- terminaison PA nog in filosofische, Heideggeriaanse termen
nog geen echte PA concepten RSI
 - begin PA
Heideggeriaanse *homme du souci (Sorge)* cf. *Freuds neurotisches Elend*
 - einde PA
 - onderkennen *Thanatos* = weten/subjectiveren van eigen dood cf. *Freuds gemeines Unglück*
sujet réalise besef sa solitude tov dood = Hegeliaanse *savoir absolu* van eigen dood
> Heideggeriaanse = *assomption de son être-pour-la-mort*
 - daardoor *Eros* tegen *Thanatos* kunnen dienen = delen leven=genot met anderen in cultuur
gedeelde satisfaction van cultuur
satisfaction du sujet via satisfaction de tous dans une oeuvre humaine
sujet rejoint la subjectivité de son époque = avec tous dans un mouvement symbolique

Variantes cure type 1955

E340ev & E348ev

- nog explicieter analyticus vanuit einde PA
analyse personnelle du psychanalyste, et spécialement sa fin
> *subjectivité que l'analyste doit en lui réaliser*
- eerste schets einde PA via RSI
ogv. L-schema = overzicht S op I
 - dood aan het I ik van de analysant ...
 - ... zodat hij als analyticus als dode op de S plaats van A kan staan

einde PA = positie analyticus

- zien *mort* in I beeld
zich onttrekken aan Imaginaire as **a-a'** – *fin/mort du Moi = Moi s'efface*
 - *régression imaginaire*
sujet retrouve les origines de son Moi nl la mort soutient image narcissique
 - via Symbolische = vrije associatie (*progression mémorante*)
 - plaats vinden als *mort* in S spel
 - cf. bridge
mort (dummy of 'blinde') legt zijn kaarten zichtbaar op tafel en wijst zijn partner (declarer of leider) aan wat hij moet spelen
 - subjectiveren eigen dood = savoir eigen être-pour-la-mort via Signifiant **A>S**
sujet ne peut rien savoir de sa propre mort, sinon qu'il est être-pour-la-mort
 - vanuit die positie als *mort* in S spel kan analyticus interpreteren
PA positie = point-sujet de l'interprétation
 - *sujet peut répondre de la place où il veut, mais il ne veut plus rien qui détermine cette place*
 - *indétermination d'une liberté d'indifférence*
- cf. Direction 1958
je décide de mon oracle et l'articule à mon gré, seul maître à mon bord après Dieu
(...) libre du moment et du nombre, autant que du choix de mes interventions
- niet meer (s)preken vanuit eigen ego
geen tegenoverdracht IPA style meer
= vooroordelen ivm aanpassingverhouding Ik-realiteit en seksuele verhouding M-F
 - maar spreken zoals het Ubw
 - niet spreken vanuit eigen Ubw = Kleiniaanse tegenoverdracht
 - maar in zijn interpretatie het Ubw van de analysant belichamen **latere SsS**
bv Ubw formaties analysant onthouden en voor interpretatie gebruiken

1ste THEORIE LACAN OVER EINDE ANALYSE 1964-1967 FAILLIET *SUJET SUPPOSÉ SAVOIR* > *TRAVERSÉE FANTASME*

Lacans klassiek te noemen theorie over einde PA
enkel deze theorie expliciet door Lacan als theorie over einde PA aangeduid en uitgewerkt

context

cf. *supra*

- 1953-1964 Lacans *retour à Freud*
- 1964 Lacan uit IPA gebannen
- 1964-1967 Lacan gaat zijn eigen eenzame weg – op 2 fronten
 - theorie
 - keerpunt in verhouding tot Freud
 - reduceert niet alles meer tot de betekenaar (gestructureerd als een taal)
 - maar introduceert overal zijn uitvinding van het object (a) = object van drift/genot
 - resultaat
 - conceptualiseert voor het eerst Freuds 4 sleutelnoties: Ubw/overdracht/drift/herhaling toont 2 zijden van Ubw/overdracht/drift/herhaling
 - construeert voor het eerst het Freudiaanse fantasma
 - van daaruit 1ste theorie over einde PA = *traversée fantasme* & *traversée transfert*
 - Institutie
 - sticht nieuw soort institutie = *école*
 - stelt nieuwe procedure voor erkenning analyticus in *école* voor = *passe*

institutie

- stichting nieuw type analytische vereniging = école 1964
 - école = *lieu de travail* – op allerlei vlakken
 - oa onderkennen en erkennen analyticus ogv einde PA – maar nog niet expliciet in 1964
- voorstel procedure voor erkenning analyticus vanuit einde analyse binnen die école = passe 1967

Lacan verklaart dat onderkennen en erkennen analyticus ogv einde analyse hét fundament van zijn école vormt

cf. principe “le psychanalyste ne s'autorise que de lui-même” est inscrit aux textes originels de l'École et décide de sa position **niet expliciet in 1964 !!**

 - s'autoriser de = zich beroepen op
s'appuyer de, se prévaloir de, se recommander de
 - lui-même = zichzelf
 - wat men op einde van eigen analyse is = principiële eenzaamheid in verhouding tot PA
 - cf. Lacan bij stichting école 196
aussi seul que je l'ai toujours été dans ma relation à la cause analytique
 - cf. Freud bij begin uitvinding PA (07/05/00 tov Fliess = einde overdracht op Fliess
splendid isolation
 - 1974 staartje
 - *psychanalyste ne s'autorise que de lui-même ...*
 - *... et de quelques autres* = passe als procedure in école (09/04/74)
cf. note italienne 1974: *s'autoriser n'est pas s'autoritualiser*

theorie

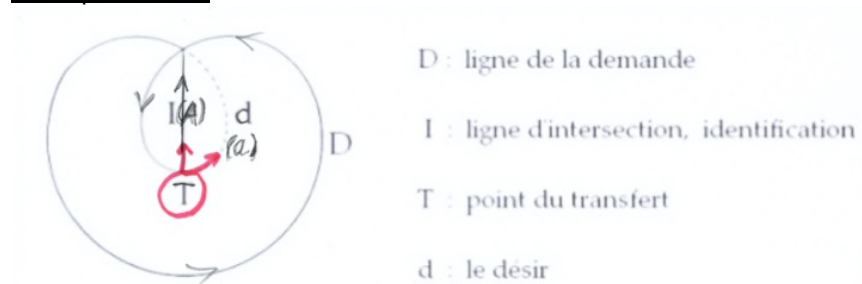
Lacan conceptualiseert *transfert* via uitvinding van object (a)

> kan *transfert* op einde analyse koppelen aan *transfert* bij begin analyse

versie1: SémXI 1964

- Lacan conceptualiseert *transfert* als eerste
 - Freud conceptualiseerde overdracht niet
postfreudiaanse concepten van overdracht = symptoom van eigen overdracht
 - Lacan conceptualisering overdracht = 2 kanten overdracht
 - S overdracht begin PA
 - *au commencement de la PA est le transfert – par la grâce du psychanalysant* actief = t
 - *transfert = subjectivation du savoir inconscient* > analyticus als *sujet supposé savoir*
 - overdracht einde PA
 - *geen liquidation du transfert*
 - *transfert = mise en acte de la réalité sexuelle de l'inconscient* > analyticus als *désêtre*

- conceptualisering *transfert* laat toe om kanteling *transfert* in PA via *désir de l'analyste* te conceptualiseren

- *transfert* bij begin PA = Symbolische *transfert* = *Sujet Supposé Savoir* (SSS)
 - analyticus = ideaal I(A)
 - I(A) stut S *transfert*
 - 1964 *subjectivation du savoir de l'inconscient*
SsS = *subjectivation du savoir de l'inconscient*
 - 1967 *Sujet Supposé Savoir*
transfert = illusie van intersubjectiviteit – doordat Ander *sujet supposé savoir* wordt
 - liefde tot A > veronderstellen dat A subject is (intersubjectiviteit)
> bij veronderstelde subject eigen Ubw weten over eigen waarheid veronderstellen
 - interpretatie door SsS = terugkeer van eigen Ubw weten over eigen waarheid vanuit Ander subject (terugkeer van het verdrongene!!)
 - I(A) dekt af dat analyticus pulsioneel afvalobject (a) is
 - gevolg: *demande sujet est ramenée à l'identification et écartée de la pulsion*
via VA en Ubw formaties wordt sujet 'iemand' en vermijdt het zijn genot
- *désir de l'analyste X*
 - *obtenir différence absolue* tussen I(A) en (a) = (a) > I(A)
 - ingaan tegen identificatie als I(A) > pulsioneel afvalobject (a) worden
- *transfert* op einde PA = Reële *transfert*
 - kanteling overdracht
 - S *transfert* = analyticus *sujet supposé savoir*
analyticus = *subjectivation du savoir de l'inconscient*
 - R *transfert* = analyticus als afvalobject
analyticus = *mise en acte de la réalité sexuelle (= objet a, pulsion) de l'inconscient*
 - gevolg van kanteling overdracht = *traversée fantasme*
 - *fantasma*
scherm tussen \$ en (a) = Möbiusband > geen eenduidig binnen/buiten
> onduidelijk of (a) deel van sujet of van Ander is
 - *traversée fantasme fondamentale*
scherm tussen \$ en (a) even opgeheven
 - gevolgen van *traversée fantasme*
 - subject komt tot eigen *désir* (= gemis)
repérage \$ tov (a)
 - subject wordt *pulsion* (= volheid)
\$ wordt (a), identificeert zich met (a) = *sujet vit la pulsion*
subject valt samen met pulsie, geïdentificeerd met met pulsie ??
 - 'besluit' uit *traversée fantasme*
 - *au-delà de la PA* = PA positie in praktijk
 - *acte analytique* als *Verleugnung*
Verleugnung = positie SsS innemen wel wetende dat SsS tot failliet gedoemde illusie is

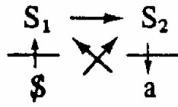
versie2: Proposition 1967

- context onderwijs Lacan
 - SémXIV Logique du fantasme (1966-1967)
traversée fantasme als einde eigen PA
 - SémXV Acte analytique (1967-1968)
analyticus worden, in de praktijk = *acte analytique* als *Verleugnung* (cf. supra)
- principe
 - *transfert* in PA is een structuur, een discours
cf. Sém XVII 1969 over 4 discours
 - *transfert* kent in PA 2 cruciale structuren/discours
 - *transfert* als structuur/discours bij begin PA
 - *transfert* als structuur/discours op einde PA
 - *transfert* als structuur/discours op einde PA is de logische transformatie van *transfert* als structuur/discours bij begin PA
- *transfert* als structuur/discours bij begin PA = meesterdiscours (Sém XVII 1969)

- transfert als structuur/discours bij begin PA = meesterdiscours (Sém XVII 1969)

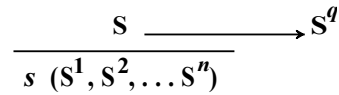
- meesterdiscours

signifiant S^1 représente le sujet $\$$ pour un autre signifiant S^2

- overdracht als discours

signifiant du transfert S^t représente le sujet $\$$ pour un signifiant quelconque S^q

- $S^t = S^1 = \text{Signifiant du transfert}$

- S^t = betekenaar voor het subject, subject als betekenaar

- Lacan zegt niets over S^t

JAM Clinique sous transfert (CST) 1982 maakt S^t tot criterium begin PA
(tegenhanger *traversée fantasme* = criterium einde PA)

- tijd1: subject interpreteert sowieso eigen symptoom
 - tijd2: subject interpreteert eigen symptoom zoals het denkt dat A=analyticus dat vanuit zijn weten zal interpreteren = S^t
 - herformulering neurose in termen van het SsS (onder S^t)
 - substitutie of *métaphore* van eerste S door S^t

- voorbeeld S^t

alwetende *Herr Professor* herbenoemt Hans' fobie' als *Dummheit*
> Hans kan vanuit zijn fobie vrijuit beginnen fantaseren

- $S^q = S^2 = \text{signifiant quelconque}$

- S^q = betekenaar voor de Ander, analyticus als betekenaar
waardoor hij als support van SsS kan fungeren

- 'particularité' (Aristote) > *suppose encore d'autres choses*
 - *nommable d'un nom propre*

- voorbeeld S^q

Freud als *Herr Professor* voor Hans

(ironie ivm PA weten dat zo belangrijk is voor zowel zijn vader als zijn moeder)

- $s(S^1, S^2, \dots, S^n) = \text{SSS} = \text{sujet \acute{e}n savoir allebei supposé}$ onder of dankzij S^t

analyticus als SsS komt op de plaats van $\$$ =Ubw van analysant

- $s = \text{sujet supposé}$

signifié qui résulte du S^t

- $(S^1, S^2, \dots, S^n) = \text{savoir supposé} = \text{signifiants dans l'inconscient}$

- *signification qui tient la place voorlopig du référent encore latent nl objet (a)*
 - *savoir textuel*

- *savoir textuel ?*
 - *prévalence savoir textuel* gewoonlijk gemaskeerd
 - door nadruk op *réfèrent*
 - door religieuze revelatie waarheid <> *savoir textuel* (logica middeleeuwen)
 - belang *savoir textuel* in *PA en extension* én *PA en intension*
selectie criterium = qui admettre à l'étude de la PA
 - Freud
Shakespeare & Lewis Carroll > Freud > PA
 - Lacan
sophiste & talmudiste, colporteur de contes & aède reciterende/zingende dichter (Homeros)

algorithme overdracht vanuit literatuur (Plato's Symposium)

SsS n'enveloppe pas la personne du psychanalyste

- *SsS n'est pas réel (formation de veine, détachée de l'analysant)*
- Subject moet niet *imposer* SsS bij analyticus
cf. bij begin PA gewoonlijk geen SsS cf. *analysant s'assure que le costume SsS va pas au psychanalyste* (vanuit *crainte* dat analyticus met *trop tôt ses plis dans ce costume* SsS)

- désir de l'analyste = X
 > transformatie *transfert* als structuur/discours bij begin PA naar *transfert* als structuur/discours op einde PA
 qu'est-ce qui qualifie l'analyste à répondre à cette situation van SsS ? désir de l'analyste !
- wat is désir de l'analyste ?
 - *désir analyste* ≠ *Ubw analyste* ≠ *désir hystérique*
 - *désir analyste* = *énonciation analyste* als X of enigma
 - waarom of van waaruit zegt hij juist dat (*énoncé*) op die manier?
 "wat wil analyticus nu eigenlijk": wel of geen zin verlenen??
 - cf. Socrates = paradigma *désir analyste*
 "ik weet niets behalve over de liefde" – en toch doet hij daar niets mee in de praktijk
 beperkingen *désir Socrates als paradigma voor désir analyticus*
 nl Socrates = hysterisch én psychotisch
 - *désir analyste* = *docta ignorantia*
 - *il ne sait rien du savoir supposé* = S n'a rien à faire avec ($S^1, S^2, \dots S^n$)
 se distingue pas par le savoir over particuliere Ubw (geen algemeen weten over Ubw)
 - cf. Freud: *aborder chaque cas nouveau comme si nous n'avions rien acquis*
 > *savoir s'articule en chaîne de lettres* > non-su + cadre du savoir > on trouve qqchose
- hoe functioneert X van désir de l'analyste voor analysant?
 - enigma of X van *désir de l'analyste* wordt *agalmatisch* object (a) = mooi enigma
 > analysant wil die X oplossen
 - cf. Alcibiades = *analysant* tov Socrates = *analyticus*
 - *agalma dont il pense que Socrate est le contenant ingrat*
 - *embûches de l'amour de transfert pour obtenir cet agalma*
 pur sujet = rapport libre au S, met désir du savoir comme désir de l'A

- reële transfert als structuur/discours op einde PA = analytisch discours (Sém XVII 1969)
 resultaat van failliet *Sujet Supposé Savoir & traversée fantasme*
- Symbolische kant van eindtoestand overdracht
begin: analyticus = SsS → *faillie/évanouissement* SsS → einde: analyticus = *désêtre* + subject
weet Dé Waarheid van de castratie -φ (- phi)
 - analyticus: SsS → *désêtre*
 - analyticus geen SsS meer
 - *SsS est inessential*
 - *SsS = savoir vain d'un être qui se dérobe*
 - *transfert (SsS) se résout dans un trou (van Savoir)*
 - analyticus wordt *désêtre*
 - *prise du désir van analysant?? = prise d'un désêtre (ipv SsS)*
 - *analysant rejette l'être qui ne savait pas la cause de son fantasme au moment où cet être est enfin devenu ce savoir supposé*
« Qu'il sache de ce que je ne savais pas de l'être du désir, ce qu'il en est de lui, venu à l'être du savoir, et qu'il s'efface » (Sicut palea)
 - *dus geen liquidation transfert*
 - subject: niet weten waarheid > weten van Dé waarheid nl castratie (cf. JAM)
 - subject 'weet' nu de waarheid ...
 - *réalisation signifiante* = vanuit SsS komen eigen S¹=waarheden terug
S¹ = Ubw formaties, die op zich al interpretatie zijn en dus de waarheid 'reveleren'
 - waarbij laatst teruggekeerde S¹ altijd *nachträglich* de *sens* van de reeds teruggekeerde verzameling van S¹ wijzigt > *essaim* van S¹
 - ... Dé waarheid in het Ubw, kern van S¹-essaim = eigen castratie -φ (- phi)
 - weten van *béance de la castration* of *fonction du phallus* -φ (- phi)
weten van functie *manque*=gemis in *désir* = gemis door castratie doet verlangen
 - cf. Freud *unendliche* PA botst op castratie, bij M én F – en dat is het dan
 - Reële kant van eindtoestand overdracht
begin: genot object (a) binnen fantasma → *traversée fantasme* → einde: genot objet (a) buiten
fantasma = analyticus én analysant als object (a)

- R kant van eindtoestand overdracht
begin: genot object (a) binnen fantasma → traversée fantasme → einde: genot objet (a) buiten fantasma = analytici én analysant als object (a)
 - object (a) in fantasma
 - fantasma = constructie van I en S
transpositie Imaginaire spiegelrelatie (a-a') binnen Symbolische (\$◇(a))
union/rapport sujet manquant avec a qui le complète
 - ik → subject \$ waarvoor betekenaar ontbreekt
 - spiegelbeeld → object (a)
objet (a) = 4 vormen van *objet prégenital*
 - dat aan spiegelbeeld ontsnapt
 - dat ipv ontbrekende betekenaar voor \$ komt
dat dus gat van castratie -φ (- phi) opvult
 - fantasma = fenêtre op R
 - fantasma = kader waarbinnen R (objet (a)) tot realiteit wordt
fantasme donne la signification du R voor sujet
 - dat kader is Möbiusband > geen binnen of buiten
> onduidelijk of R van objet (a) van mij of van A is
 - traversée fantasme → object (a) buiten fantasma
1964: *traversée fantasme* hapax in SémXI
1967: *virage / franchir la passe / analysant déchoit de son fantasme*
 - traversée fantasme in 2 'logische' tijden
 - tijd1 *révélation=construction?? fantasme*
réalisation signifiante > révélation fantasme
 - *réalisation signifiante* cf. supra
 - met elke Ubw formatie komt weten van een eigen waarheid of S¹ terug
 - laatst teruggekeerde S¹ reorganiseert al teruggekeerde S¹ > S¹-essaim
 - resultaat van *réalisation signifiante*
 - revelatie -φ als lege kern van S¹-essaim
 - *révélation fantasme* als axiomatische basis van S¹-essaim
 - via reductie I kant van fantasma tot reële functies
personages incarnés de la vie du sujet → \$ en (a) als functies
 - relaties (tussen fantasma en S¹-essaim blijven wel duister, *tricky*
cf. *accointance* (JAM) = verdachte relaties (cf. gangsters)
 - tijd2 *traversée fantasme*
 - *traversée fantasme* als operatie
scheiding \$ // (a) in het fantasma = *chutelisoleren* (a) als stukje R
= formalisering *mode de jouir* als (a)
 - *traversée fantasme* als effect
 - (a) vult gat castratie -φ (- phi) niet meer op
cf. 2 kanten *désir* bij Lacan
 - *désir* gebaseerd op *manque*=gemis = castratie -φ
het gemis van de castratie doet verlangen
 - *désir* gebaseerd op *objet* van genot
hier nog: genot via (a) door castratie geregeld, castratie = grens genot
later: genot niet meer volledig door castratie geregeld, ook Ander genot
 - (a) blijkt echte *cause du désir*
 - *traversée fantasme ... sous transfert*

- traversée fantasme ... sous transfert
 eerst wordt Ander (a) > pas dan wordt subject (a)
 - tijd1 Symbolisch gedeconstrueerde A wordt Reële (a)
 = *désêtre analyste*
 - (a) *divise* analysant // analyticus > *analyste* = *désêtre*
 - analyticus als afvalobject (a) in *transfert*
 = *mise en acte de la réalité sexuelle* (= objet a, pulsion) de l'inconscient
 - *analysant n'a plus envie de lever l'option de cet X du désir de l'analyste*
 - *lever option* = optierecht uitoefenen
 - geen goesting meer om te zoeken naar oplossing van *désir analyste*
 = geen goesting meer om zich met die *désir analyste* te identificeren??
 want niet meer agalmatisch – X van *désir analyste* is (a) geworden
 - tijd2 Symbolisch niet gerepresenteerde subject wordt Reële (a)
 = *destitution subjective analysant*
 - (a) *divise le sujet* > *destitution subjective*
 - *geen identificatie meer met analyticus als I(A)*
 - *inscrite sur ticket d'entrée* = *s'impose de notre être* binnen taal (*parlêtre*)
 - 2 reacties op *destitution subjective analysant* op einde PA
 - IPA *common sense*
horreur, indignation, panique, attentat, objection de principe
 > *interdiction* > *retour de destinée* (*refusé dans S, reparaît dans R*) =
malédiction = *ridiculiser notre savoir*
 - *Innocent*
affronte la vérité – want son *désir* = *loi*
 - *R de la science destitue le sujet bien autrement* > *Oppenheimer s'affole*
- manifestatie traversée fantasme = effet maniaco-depressif
 - negatief geformuleerd: verlies assurance tov genot
 - *chavirement kapseizen assurance tov genot/realiteit ??* vanuit fantasme
 - depressie = *deuil* tov vorige *être* = *destitution subjective*
 - positief geformuleerd: soort vrijheid tov genot = *réveil* (JAM)
 - niet meer volledig gegrepen in *jouissance* die gemis -φ opvult
 = *espace nettoyé de jouissance* > *minder masturbatie na traversée fantasme??*
 manische = niet meer *lesté* door (a)??
 - nieuw *trajectoire jouissance*
 zelfs *plus-de-jouir qui fait dire* «ça c'est quelqu'un ! » (Radiophonie 1970)
- voorbeelden traversée fantasme

- voorbeelden *traversée fantasme*
 - criterium *fin* PA
naïveté = garantie dans le passage au désir d'être psychanalyste ?
 - casussen analytici die bij Lacan in PA waren ??
twee versies **Elaurent commentaar??**
 - casus 1
 - trauma
fente de l'impubère
 - fantasma
wereld gezien als een spleet
 - V1 *fente de l'impubère* = basis voor *reconstruction réalité*
 - V2 *fente de l'impubère* = *clef du monde origine du monde*
 - PA = *traversée fantasme*
sujet gunt analyticus geen blik meer
 - V1 *analyste n'a plus à attendre un regard mais se voit devenir une voix*
 - V2 *réduit son psychanalyste au point projectif du regard*
 - casus 2
 - trauma
 - V1 *champ d'épandage des pensées paternelles s'abrite du papier journal*
 - V2 *journal déployé abrite le champ d'épandage des pensées de son géniteur vuilstortplaats, vloeiveld anaal van onverschillige R vader
geen liefde van vader*
 - fantasma
 - V1 *plongée > se trouve dans le représentant représentatif de sa plongée*
 - V2 *irruption à travers ce journal > trouve son 'représentant représentatif'*
 - PA = *traversée fantasme*
analyticus wordt *seuil* waarover subject zijn eigen *déjection* terugvindt
 - V1 *psychanalyste wordt *seuil* où il bascule dans sa propre *déjection**
 - V2 *renvoie au psychanalyste l'effet de *seuil* où il bascule dans sa propre *déjection**
- einde PA = positie analyticus
au terme de la relation du transfert psychanalysant passe au psychanalyste
cf. *acte analytique* = *Verleugnung* van lotgeval SsS

2DE THEORIE LACAN (+ JAM) OVER EINDE PA 1974-1976

- **SATISFACTION MET SAVOIR EN VERITE**
 - **INVENTION D'UN SAVOIR OF SAVOIR INVENTE OVER NON-RAPPORT SEXUEL**
 - **MENSONGE DE LA VERITE OF VERITE MENTEUSE OVER REEL DE LA JOUISSANCE**
- **IDENTIFICATION MET SINTHOOM**

klassieke 10 jaar om te begrijpen bij Lacan

1ste theorie einde PA = 1964-1976 > 2de theorie einde PA = 1974-1976

JAM

- echter Lacan geen expliciete 2de theorie over einde PA
- JAM reconstrueert, construeert zelfs Lacans 2de theorie over einde PA
 - vanuit discrete aanwijzingen van Lacan
- 1. JAM identificeert 2 kanten van een impliciete 2de theorie van Lacan over einde PA
 - a. *savoir: sujet invente un savoir over non-rapport sexuel* 1974
 - b. *vérité: sujet ment la vérité over Réel de la jouissance* 1976
- 2. JAM legt nadruk op 'affect' van *satisfaction*
 - a. *satisfaction met savoir inventé over non rapport sexuel*
 - b. ook *satisfaction met vérité menteuse over Réel de la jouissance ??*
- 3. *satisfaction* laat *parlêtre* toe om zich met symptoom als sinthoom te identificeren

invention d'un savoir over non-rapport sexuel

Lacan – Lettre aux Italiens avril 1974

JAM 23/05/01

- context
 - institutie
 - voorstel/project procedure *passee* in een *école*
 - niet meer voor eigen *école*
 - 1974 begin besef van *échec* onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde PA
 - 1981 expliciet besluit tot *échec* > *dissolution école*)
 - voor een andere *école* = 3 analysanten willen *école* in Italië oprichten
 - brief aan die 3 analysanten
 - uiteindelijk niets met dat project gedaan
 - project pas na dood van Lacan naar buiten gekomen
dus geen expliciete theorie over onderkennen en erkennen analyticus ogv einde PA
 - onderwijs=theorie
na SémXX 1972-1973 = *jouissance féminine* > *non-rapport sexuel*

- einde PA = andere verhouding savoir/R
invention savoir sur le non rapport sexuel
 - Science
loge le savoir dans R
 - PA
 - begin PA
 - *humanité = horreur de savoir ivm onmogelijkheid rapport sexuel*
> baigne dans le bonheur (sujet toujours heureux)
 - *analysant = désir de savoir ivm rapport sexuel omdat analysant « iets vermoedt » ...*
> ongelukkig
 - proces PA – via VA
aventures du sujet (geschiedenis) = expérience du savoir
 - PA einde
 - savoir
loge un autre savoir à une autre place dan wetenschap
nl invention savoir sur le non rapport sexuel
 - *savoir dat rapport sexuel niet te schrijven is*
onmogelijk om 'correct' (geschreven/voorgeschreven) M voor F of F voor M te zijn
 - *echter PA kan niet démontrer que rapport sexuel est impossible à écrire*
> savoir du non rapport sexuel ne se loge pas dans le R, ne détermine pas R
> PA is geen science
 - *en dus désir de savoir inédit > invention d'un savoir sur le non rapport sexuel*
bv. Freuds uitvinding van Ubw = savoir du non rapport sexuel
 - amour
 - geen liefde meer tot het weten = chute amours avec la vérité
 - *waarheid stelt niets voor tov rapport sexuel cf latere vérité menteuse*
 - *Freud had nog liefdesperikelen met waarheid)*
 - liefde zonder illusie van rapport sexuel = nouvel amour (Rimbaud) ??
se passer du rapport sexuel > amour plus digne que le foisonnement de bavardage
 - PA als nieuw discours = PA positie
 - *invention savoir du non rapport sexuel > analysant est rebut de l'humanité*
– en daar is hij trots op: il se vante de savoir être rebut als objet a – als analytici
 - *PA continue à faire prime sur le marché – als réalisation effective*

l'analysant pense qu'il est heureux de vivre

Yale University USA 1975

- context
 - laatste onderwijs Lacan
 - ten tijde van zijn 2de poging om einde PA vanuit theorie op topologische wijze te identificeren
 - kom ik straks op terug
 - 1ste topologie vlakken
 - einde PA = *traversée fantasma*
 - > soort identificatie met objet (a) positie
 - > soort manisch-depressieve positie
 - 2de topologie bo-knopen
 - einde PA = verknoping RSI kan enkel via sintoom
 - > soort identificatie met dat levensnoodzakelijk eigen symptoom/sinthoom
 - > soort *satisfaction* theoretisch concept met *vérité menteuse* van het S=Ubw over R genot
 - In Amerika Yale University 1975
 - USA = maatschappij van *happiness*
 - Lacans ironie tov *happiness*!?
- Sleutelpassage (gesproken)
 - *un symptôme névrotique permet de vivre ... une vie difficile*
 - *nous essayons d'alléger leur inconfort : Parfois nous leur donnons le sentiment qu'ils sont normaux. Dieu merci, nous ne les rendons pas assez normaux pour qu'ils finissent psychotiques (mais les névrotiques ne sont pas psychotiques). C'est le point où nous avons à être très prudents. Certains d'entre eux ont la vocation de pousser les choses à leur limite. Une analyse n'a pas à être poussée trop loin.*
 - *Quand l'analysant pense qu'il est heureux de vivre, c'est assez*

analyse van die sleutelpassage

 - neurotisch symptoom
 - *permet de vivre* = het gaat niet zonder symptoom
 - *une vie difficile* = genot in dat symptoom verstoort lustprincipe
 - PA
 - doel
 - alléger inconfort* door genot in neurotisch symptoom
 - met symptoom leren leven – *savoir faire avec genot in symptoom*
 - hoe
 - parfois nous leur donnons le sentiment qu'ils sont normaux*
 - indruk geven dat symptoom normaal is, dat het sowieso niet anders kan ??
 - probleem : *certaines névrotiques ont la vocation de pousser les choses à leur limite*
 - *per se* van symptoom willen afgeraken
 - hysterisch *désir* analysant om tot het einde te gaan
 - en dus
 - *nous avons à être très prudents* = *une analyse n'a pas à être poussée trop loin*
 - *nous ne les rendons pas assez normaux pour qu'ils finissent psychotiques*
 - niet meegaan in geloof dat het zonder symptoom kan – want dan wordt *neurose borderline*
 - praktisch einde PA
 - c'est assez quand l'analysant pense qu'il est heureux de vivre* met dat symptoom,
 - beter geboren zijn dan niet geboren zijn (omgekeerde van Oedipus in Kolonos)

mensonge de la vérité* of *vérité menteuse* over *Réal de la jouissance

eigen *hystoire* zoals via het Ubw geconstrueerd = *vérité menteuse* over *Réal de la jouissance*

Lacan – Préface édition anglaise SémXI 17/05/1976

JAM 23/05/01

- context
 - institutie
 - evaluatie Proposition 1967 binnen eigen *école* (EFP)
 - 1976 groeiend besef van *échec* onderkennen en erkennen analyticus vanuit einde PA
 - 1981 expliciet besluit tot *échec* > *dissolution école*
 - adres
 - niet meer binnen de context van een *école*
 - maar geadresseerd aan leken=lezers
 - zelfs buiten de eigen invloedssfeer van zijn eigen onderwijs (Engels)
 - onderwijs=theorie

Préface édition anglaise SémXI 17/05/1976

 - soort terugblik (toch 'evaluatie') op einde SémXI 1964
kiem 1ste theorie einde PA = *traversée fantasme*
 - vlak na SémXXIII 11/05/76
dus vanuit functie/plaats van sinthoom (Joyce)

- einde PA
erkennen eigen *histoire* als *hystoire* = hysterische leugen of *vérité menteuse* over R genot
- eigen *histoire* = *hystoire* = hysterische leugen of *vérité menteuse* over R genot
 - 1ste logische tijd
primaire *émergence* Ubw als R genot = *inconscient réel*
 - 2de logische tijd
Ubw construeert S *vérité* over *émergence* Ubw als R genot > Ubw formaties
S of Ubw *vérité* Ubw formaties is echter altijd *menteuse* over R genot
 - cf. Freud
 - 1ste Freud erkent dat
 - *proton pseudos* = eerste *vérité menteuse* ivm genot
soort primaire Ubw formatie – waarmee mijn *hystoire* begonnen is
 - bv. Emmanekijn 1895
 - latere Freud heeft het daar moeilijk mee
 - *ému* tov Ubw dat blijkt te kunnen liegen > als weerstand geduid
 - bv jonge homoseksuele 1920
 - cf. Lacan:
 - 1ste Lacan: *vérité* van het Ubw passeert altijd via een fictie
vérité s'avère dans une structure/ordonnance de fiction
waarheid toont zich maar in de fictie als waarheid
cf. Goethe *Dichtung* = literatuur, dichtwerk –verzinsel=verdichtsel=fantasie
 - laatste Lacan: Ubw formaties = *stembrouille (cette embrouille)*
- einde PA
onderkennen dat eigen *histoire* zoals in PA via Ubw formaties geconstrueerd een *hystoire* is
= hysterische versie van eigen *histoire*, waarin de waarheid van mijn Ubw liegt over R genot
cf. vragen over begin én einde van *vérité menteuse* van Ubw over R genot
 - van waar komt mijn eerste *proton pseudos* over R genot
hoe maakte eerste leugen dat R genot leefbaar
 - hoe ben ik gestopt met onvoorwaardelijke liefde tot de *vérité menteuse* van Ubw
 - hoe ben ik gaan inzien dat *vérité* over R genot altijd *menteuse* is
 - hoe ben ik gaan inzien dat *vérité menteuse* uiteindelijk ook weer R genot mist
- analyticus worden
 - '*liquidé son transfert sur*' > *il en sait long sur l'analyste* **negatieve overdracht = einde SsS**
comment peut-il lui venir l'idée de prendre le relais de cette fonction ?
cf. *acte analytique* = *Verleugnung* = weten lot SsS en toch die positie innemen voor ander
 - herinterpretatie van *analyste ne s'autorise que de lui-même* (1967)
analyste ne s'hystorise que de lui-même (1976) = analyticus machtigt zich vanuit weten ivm *vérité menteuse* over R genot in het eigen Ubw of de eigen *hystoire*
doet alsof hij in de *vérité* gelooft, terwijl hij weet dat die *menteuse* is

satisfaction

met *savoir inventé* over non *rapport sexuel* en met *vérité menteuse* over *Réel de la jouissance*
of slaat die *satisfaction* enkel op eigen *hystoire* als *vérité menteuse* over *Réel de la jouissance* ???

- begin PA + in de loop van PA = *urgence de satisfaction*
 - *malaise, mal-être, incomfort* (JAM) > *urgence de satisfaction* *geen urgence de vérité*
 - bij begin PA – maar wordt alleen maar groter tijdens PA
cf. Lacan *empêtré de cas d'urgence de satisfaction*
- einde PA = *satisfaction* met *vérité menteuse* tov R genot
(donner) *satisfaction* marque la fin de l'analyse
 - term *satisfaction*
 - voldoening, het is voldoende (dus niet echt de volle bevrediging)
cf. *être reçu avec satisfaction* = met voldoening
 - genoegdoening
cf. donner/obtenir *satisfaction* = voldoen / genoegdoening geven/krijgen
in de lijn van *analysant pense qu'il est heureux de vivre* USA 1975
 - bevredigend evenwicht waarheid/leugen over R genot
 - *certaine façon de balancer stembrouille* (*vérité menteuse* over R genot) *est satisfaisante à l'usage d'un particulier analysant*
cf. Doors: *I can't seem to find the right lie* – hier dus wel *the right lie* gevonden
 - *satisfaction = jouissance atténuée = jouissance faite sens*
 - van *jouir invariant* jenseits van lustprincipe = één en al *souffrance* ...
 - ... naar *mieux (jouir)* > *allègement*
 - *satisfaction = événement de corps* ??
maar nog altijd nood aan beetje genot van zichzelf forceren tot *jenseits* van het lustprincipe
cf. JAM: les blijven geven, zijn botten voor PA blijven afdraaien
- analyticus worden ?
 - *comment quelqu'un peut se vouer à satisfaire ces cas d'urgence de satisfaction* ...
 - ... *qu'on n'est pas sûr de satisfaire, sauf à l'avoir pesée* *satisfaction* afgewogen/ingeschat ??
- einde PA
cerner/démontrer un certain nombre de points d'impossible R (JAM)
 - einde PA = *révélation hystoire* of *vérité menteuse* van Ubw over R genot
 - echter verandering definitie R genot
 - 1ste Lacan 1967:
 - R genot = (a) = partiële genot
 - *vérité* over R genot = castratie – R genot valt volledig binnen -phi van castratie
 - Laatste Lacan 1974:
 - R genot = Ander genot = genot lichaam/vrouw > *impossible/inexistence rapport sexuel*
 - castratie als *vérité* over R genot is *mensonge*
 - 1974 *invention savoir* over R van *inexistence rapport sexuel*
 - 1976 *cerner/démontrer un nombre de points d'impossible R pour lui*
(dus niet meer gericht op non *rapport sexuel* ??)

Identificatie met sinthoom

vanuit *invention savoir* over *non rapport sexuel* + *satisfaction* met *vérité menteuse* over R genot

Sém XXIV 16/11/76

vier types identificatie

- Freud 3 types *Identifizierung* – in de neurose
 - oedipale *identification* met vader
vanuit liefde tot vader (NdP)
 - hysterische *identification* met gemis
vanuit zelfde *manque*=gemis=verlies
 - neutrale *identification* met einziger Zug = *trait unaire* = *n'importe quel trait*
trek waarmee de Ander (bv. Moeder) de Ander van de Ander (bv. vader) onder controle 'heeft'
 - *personne peut être indifférente*
 - *bv. petite moustache Führer*
- Lacan 4e type identificatie – op het einde van PA
cf. 3 types identificatie op einde PA
 - Balint egoanalyse
= identificatie met *strong ego* analyticus
 - Klein authentieke PA (met inzet tegenoverdracht)
= identificatie met eigen volledig gekend Ubw
<> Ubw reste l'*Autre*
 - Lacan
= identificatie met eigen symptoom waar men niet zonder kan = *repérage*
voorwaarde: symptoom is *sinthome* geworden = geen Ubw betekenis meer
 - neurose: *symptôme peut être le partenaire sexuel*
 - *pour tout homme*
SémXXIII *une femme est un sinthome*
 - *l'homme couche avec une femme*
 - *l'homme connaît cette femme*
– *mais ça va pas loin : cette femme wordt symptoom van man*
 - *pour une femme*
SémXXIII *l'homme est tout ce qui vous plaira, un ravage même*
 - *une femme couche avec l'homme*
 - *qu'est-ce qu'une femme connaît d'un homme ?*
– *possible que ça aille très loin (mais pas aussi loin qu'une femme crée l'homme)*
 - einde PA: *savoir faire avec son symptôme* = identificatie met symptoom
niet alleen met partenaire sexuel als symptoom? !
 - *savoir faire* met symptoom = symptoom kunnen *managen*
savoir manipuler son symptôme = *savoir se débrouiller avec son symptôme*
 - voorwaarde
 - *symptoom is sinthoom geworden*
 - *symptoom ontgaan van Ubw sens of vérité menteuse over R genot*
 - gevolg
identificatie met symptoom ... *en prenant ses garanties, une espèce de distance*

TEMPS POUR COMPRENDRE = PASSE 2
ONDERKENNEN EN ERKENNEN ANALYTICUS VANUIT EINDE VAN EIGEN PA
– BINNEN OVERDRACHT OP SCHOOL

École = garantir effectuation begin PA & einde PA

- école 'garandeert' ironique einde PA
school introduceert psychoanalyticus als nieuw discours in de maatschappij
 - école bevestigt dat iemand analyticus wordt door eigen PA
 - niet door praktijkervaring (ancienniteit) – geen erkenning door analysanten
 - geen erkenning door eigen analyticus
 - via procedure van *passe* – straks meer over
 - op vraag van analysant
 - école erkent dat einde van PA via titel *Analyste de l'école*
- maar école garandeert ook begin PA
school garandeert psychoanalyticus als nieuw aanbod naar maatschappij toe
PA en extension = omvang van het begrip 'PA', naar buiten toe
 - *École reconnaît quelqu'un comme psychanalyste ayant fait ses preuves* in praktijk
école garantit qu'un analyste relève de sa formation
 - via praktijk van controles bij ervaren collega's
 - niet op vraag van analyticus
 - école geeft titel *Analyse Membre De L'école*

‘overdracht van de overdracht’ op einde PA

**begin PA: overdracht op particuliere analyticus > einde PA: overdracht op école=PA
dit is bijdrage van JAM**

geen einde aan de overdracht = geen liquidatie overdracht mogelijk

enigmatische uitspraak Lacan: *analyste ne s’achève qu’à redevenir analysant à l’endroit du sujet supposé savoir*

- zichzelf verder blijven analyseren
ook al bij Freud zichzelf verder blijven analyseren (*Selbstanalyse* voor én na *Eigenanalyse*)
- maar zichzelf verder blijven analyseren binnen een nieuwe *transfert* of SsS
verschuiving of ‘overdracht’ van de overdracht
 - zichzelf niet meer analyseren binnen *transfert* op eigen analyticus als SsS
overdracht op eigen Ubw – zoals belichaamd door analyticus als SsS
 - wel zichzelf verder analyseren binnen een *transfert* op PA als SsS
 - voor JAM wordt die PA als SsS belichaamd door école
maar daarvoor moet JAM wel eerst een paar controversiële conceptuele ingrepen doen:
 - JAM maakt van école een *sujet* cf. *théorie de Turin*
 - JAM schakelt *transfert* op école gelijk met *transfert de travail* die voor Lacan van zijn eigen *enseignement* nodig was opdat zijn *enseignement fonde qqchose* 1964 = verder werken vanuit Lacans onderwijs??
 - vragen/problemen
 - liefst positieve *transfert* op école
maar negatieve *transfert* is geen probleem (meestal zo)
 - grens positieve *transfert* op école
 - *transfert* op analyticus kent *faille* (einde SsS)
idem voor *transfert* op école? of is *transfert* op école oneindig (suggereert JAM)
 - *transfert* kan nog altijd op ‘een analyticus’ (Freud, Lacan, JAM)
maar analyticus niet meer SsS, belichaamt niet meer eigen Ubw??
 - nieuwe *transfert* of SsS kan ook buiten PA en école liggen – onder 2 vormen
 - ‘maatschappij’ = zich aanpassen aan maatschappij tegen école
verleid door maatschappij > maatschappij proberen te verleiden met PA > maar eindigt altijd met denatureren PA = *mettre PA* of école *au pas de la société*
 - dandy = zich isoleren – in maatschappij én tov école
ook kritiek JAM !!

**procedure van de School
om analyticus ogv einde eigen PA te erkennen**

- passant
 - analysant
vanuit punt in eigen analyse dat als een einde van PA wordt ervaren
cf. overzicht passe als evenement
 - doel
 - *témoigner de son passage à l'analyste* tov école
 - *être reconnu* als *Analyste* door école
AE heeft niet meer macht/stem in école – cf. niet per se AE die école leidt
 - zonder enige implicatie van de eigen analyticus
 - toestemming eigen analyticus niet nodig om passe te doen
 - analyticus kan zich verzetten
 - analyticus uitgesloten van deliberaties als hij in Jury zit
(Lacan wel aanwezig bij deliberatie van eigen analysanten!!)
 - analyticus kan opgeroepen worden als Jury passant niet kent
 - analyticus heeft vanuit zijn positie structureel geen toegang tot kliniek van passe
kliniek van de passe is anders dan kliniek van een analyse
binnen analyse kan analyticus iets niet horen, krijgt hij iets niet te horen
 - *bascule énonciation* als analysant via *passeurs* (gelijken) tegen école gaat spreken
 - In passe verschijnen veel zaken die niet tegen eigen analyticus gezegd werden
oa **extremen overdracht (Positief / negatief / onwetendheid)???**
 - cf. analyticus vaak weinig in getuigenissen = weinig memorabele interpretaties
(cf. *déclin/fin* interpretatie: “vous ne dites rien!”
complicaties bij JAM als ‘plaatsvervanger’ van Lacan
 - behalve JAM acten!!!
 - JAM soms is afwezigheid analyticus teken van zijn ‘kwaliteit’
 - omgekeerd zelfs: implicaties voor analyticus als zijn analysant die AE wordt
 - analyticus is AME > wordt zelf AE
 - analyticus is AP > wordt zelf AME
 - **analyticus geen lid van school ???**
 - niet verplicht
 - *pari* met een *certitude anticipée*
 - men kan ook analyticus zijn zonder passe gedaan te hebben – cf. AP en AME
 - slechts één maal
 - *performance*, absoluut risico cf. doodssprong in circus – geen *session de rattrapage*
 - cf. discussie achteraf doordat JAM op ‘rechtvaardigheid’ had gespeculeerd (Bassols)

- 3 passeurs
 - wie zijn passeurs
 - gekozen door 3 AE onder eigen analysanten en op lijst gezet
 - criterium
 - *être dans la passe où advient le désir du psychanalyste, qu'il y soit ou non en difficulté*
 - *être sur le bord d'en finir son analyse*
 - *être habité par le désêtre (perte de son être passé)*
 - cf. analysanten Lacan bij gevals-presentaties
 - indien geen lid van École > wordt lid School door passeur te zijn
 - functie passeurs = wat doet passant tov passeurs
 - getuigt over punt in PA dat als einde PA wordt ervaren
témoigner des problèmes cruciaux aux points vifs où ils en sont pour l'analyse, en tant qu'eux-mêmes sont à la tâche ou du moins sur la brèche de les résoudre
cf. overzicht passe als evenement
 - JAM: presenteert eigen PA als *unité* = objet a als agalma
soort *somme* van eigen PA, die anders *morcelé* en *sans âme* blijft
Gestalt = geheel is meer dan som der delen???
cf. mijn poging om passe-getuigenissen logisch coherent te maken als Symbolisch verhaal
> lukt niet cf. Joyce *telescope*
 - JAM: verradt hoe hij de passe interpreteert
en alle andere concepten in PA oa vnl 4 concepten: Ubw, overdracht, herhaling, drift
 - wat is/doet passeur tov passant
 - *congénères* (Italiens)
 - begin PA: uit de biecht klappen tov gelijken (bij zelfde analyticus) = weerstand
> 'afgeraden' door Freud
 - punt waarop passeur staat in PA = gelijken qua 'opening' (en dus niet qua weerstand)
> analyticus moet/kan dit niet meer verbieden/afraden
 - *recueillir le témoignage*
témoignage = *agalma* voor passeur die daar op dat moment in eigen PA zeer gevoelig voor is > 'ému'
 - *apporter témoignage au jury*

- jury d'agrément
 - samenstelling
 - 3 AE
 - toevallig uit lijst
 - consentement nodig
 - 3 passeurs
 - toevallig uit lijst
 - 3 AE zette eigen analysanten op lijst
 - directeur
 - werk
 - onderkennen én erkennen AE
*PA en intension **begripsinhoud** = naar binnen to*
école renomme la PA comme expérience originale
 - checken
 - niet of iemand beantwoordt aan criteria/profiel van de analyticus (als *tout*)
 - wel dat *il y a du psychanalyste* (als *pas-tout* of *épars désassortis*)
 - *dans beaucoup des cas* kent jury de *passant*
indien niet > *mogelijks convocation du passant et éventuellement de son analyste*
 - *décision* door 2/3 AE
directeur & passeurs = slechts consultation
 - Implicaties voor analyste van analysant die AE wordt
 - analyticus is AME > wordt zelf AE
 - analyticus is AP > wordt zelf AME
d'où alors il se présentera lui-même au jury d'agrément.
 - didacticien* allesbehalve een *béatitude*
 - garantie AME
*PA en extension **begripsomvang** = naar buiten toe*
 - *école garantit au monde qu'un analyste relève de sa formation = école le reconnaît comme psychanalyste ayant fait ses preuves = AME*
 - AME uitgenodigd om voor AE te gaan
 - satisfaction
 - *satisfaction* jury tov *satisfaction passant* met zijn *vérité menteuse* ivm R genot
 - cf *fonction et champ* ???
satisfaction sujet se réalise dans la satisfaction de tous dans une oeuvre humaine
 - renouvellement
 - *2/3 sortants à choisir par tirage au sort tous les six mois*
 - nieuwe toevallig uit lijst van AE én passeurs

ONDERWIJS /WETEN/ WETENSCHAP VANUIT LOGISCH EINDE PA

savoir over einde PA

- 1967 Lacan verwacht soort *savoir* over einde PA??
(bijna encyclopedisch nl verzamelen en seriëren)
- 1974 Italiens nog explicieter over uitvinding *savoir* over *non rapport sexuel*
JAM *agrandir les ressources du savoir*
- 1981 vaststelling dat daar niets van terechtgekomen was
- onderwijs door cartel "Devenir analyste"
 - recrutement cartel vanuit jury
 - *directives à prendre et idées à élaborer > cumulation à plus longue portée*
- onderwijs door elke individuele nieuwe AE
 - *responsable du progrès de l'École = contribue à l'avancement de la PA*
 - Geen synthese mogelijk – één per één
Maar toch het recurrente bij al die AE zoeken – op bepaald moment

PROBLEMEN PROCEDURE EN ERKENNING VOLGENS JAM

Crisissen van de passe

- 1981 De Moeder aller Crisissen ivm passe georganiseerd door Lacan
 - Lacan stelt *échec* vast van onderkennen en erkennen analyticus ogv einde PA
 - Lacan ontbindt école = dissolution EFP > stoppen passe
 - JAM & Co richten nieuwe école de la Cause freudienne op
 - ECF geadopteerd door Lacan
 - Binnen ECF herwerkt JAM procedure passe vanuit 2 theorieën Lacan ivm einde PA
- sedertdien verschillende crisisjes van passe
- 2022 De Tweede Grote Crisis passe in ECF georganiseerd door JAM
 - 31/12/21 stoppen passe in ECF
 - Blog ivm passe – waarop leden hun problemen kwijt kunnen worden geanalyseerd
 - 19/03/22 grote conversatie in zgn école Une
 - 08/10/22 besluit met nieuwe procedure passe
 - 16/10/22 speech JAM

AE

- Tijdsaspecten
 - Tijdelijk
Slechts voor 3j
 - niet om te beginnen, bij Lacan
 - statuut van ex-AE??
 - passe als éénmalige act of niet?
 - Bedoeling = 1x
cf. instant du regard of kairos – cf. sofisme 3 gevangenen temps logique kunnen ook niet nog eens herbeginnen
 - Maar JAM zelf aanleiding gegeven
door in twijfel trekken afwijzing Bassols > mag opnieuw passe doen
 - Rechtvaardigheidsgevoel speelt JAM parten
 - Eigenlijk meer politieke strijd – mijn analysanten moeten benoemd geraken
- onderwijzen/getuigen
 - énoncé > énonciation
 - te veel theorie = énoncés
 - nieuwe theorie (waar spoort mijn geval niet met theorie)
 - maar eindigt vaak in illustratie!! Langue de bois (sic JA)
 - te weinig getuigenis = te weinig énonciation
 - te weinig nadruk op rapport en acte avec ces énoncés
 - ton, allure, manière de dire – die mobiles, fugaces, fuctuantes zijn
hoe verschijnt het parlêtre – echte dire
 - Vooral uit de hand gelopen nadat JAM de passe vanuit laatste Lacan begon te conceptualiseren nl satisfaction (1976) en réel qui se démontre (JAM zelf 2011)
 - herhaling getuigenissen – verplichte tournée
 - alsmäär duidelijker autofiction (hysterie = variatie in herhaling), een hystoire (wat het in wezen wel is!!)
kunnen zich niet losmaken van hun hystoire – kunnen eigen hystoire niet converteren in comédie (cf. doel Lacan: witz die tot stand komt bij het doorgegeven worden:
passant > 2 passeurs > jury > publiek
belichamen niet dat vérité est condamné à mentir quand elle a à dire le R (R van Ubw)
 - ontaardt tot positie van psychoanalyticus van de eigen kuur
ook al tov passeurs??
 - geen echte gevolgen – ne font pas de vagues = snel vergeten
 - door langue de bois (illustratie bepaalde fase orientation JAM)?
 - verdrongen door volgende even enthousiast onthaalde getuigenissen > soort devaluatie??
 - Op bepaald moment in dialoog met 1 specifieke collega (Elaurent!!)
 - vaak de bijzonderste interpretaties achteraf
 - is er snel niet meer van gekomen
- School interpreteren (als sujet)
AE interpreteren niet de School als sujet
interpreteren enkel hun eigen analyse verder

- impact passe op analyses
 - passe als ideaal
 - impact op de eigen PA
Erkend worden als AE ogv 'goeie' eigen analyse – dus AE = erkenning als goeie analyticus (in de praktijk, wat het dus niet is!!)
geen pari meer, geen kans meer – maar ideaal waarnaar gestreefd wordt bij wijze van spreken PA beginnen om passe te kunnen doen
 - cf. voortdurende zich afvragen “heb ik nu al fantasme leren kennen? Heb ik dat al getraverseerd? Wat is mijn sinthoom? Kan ik mij daar al mee identificeren?? Ben ik nu tevreden over PA (na al die onvrede)??
 - AE als horreur
Passe is probleem voor wie PA eindigt met verlangen om discret/caché te blijven
Gevoel van soort Verplichting om te moeten onderwijzen als AE, om zichzelf te exhiberen, als een acteur <> désir de rester caché, discret > niet passe willen doen, want dan moeten op tournee gaan
cf. Lacan passe niet verplicht – enkel wie dat zelf wil > an sich geen hoger statuut aan gekoppeld (maar dat is het wel geworden, AE wordt held=ideaal voor jongeren, terwijl niet AE vaak ook hetzelfde punt bereikt heeft in zijn PA)
- Statuut in école
 - AE als jong?
AE Zouden 'jong' moeten zijn volgens Lacan – echter analyses zo lang (en telkens veranderen van analyticus) > toch vrij oude AE
 - AE als vedette
 - Moeten getuigen voor grootst mogelijke publiek > podium op gecatapulteerd mogelijk binnen école Une = 7 scholen (waarvan 5/7 passe kennen)
 - soort feeststemming > crédit immédiat + notoriété instantanée
 - voorbeeldfunctie: erkenning AE wordt een doel in PA (niet meer een behoefte)
- uniormisering??
Passe niet in hele School
slechts 5/7 scholen van AMP
 - Niet in NLS (Europa&Israël) en NEL (ZuidAmerika)
= allebei conglomeraten van 'kleine landen'
 - Passe in andere school doen
- Modulering antwoord op passe
 - Niet alleen meer wel of geen AE
 - Maar ook mogelijks Passe als entree tot école
 - Vraag?
 - Als titel AE niet bekomen wordt?
 - Als men dat als dusdanig vraagt? Ikzelf gestimuleerd door ELaurent
 - Criteria
 - Iemand is echt in PA – Ubw werkt cf. aanbeveling Freud: voldoende om analyticus te worden = aan den lijve ervaren dat Ubw werkt
effe een Ubw formatie vertellen – en men is binnen
 - Nu nog? Wat moet men nu verifiëren??

Jury

- Verwarring instanties
 - Commissie genoemd??
 - ook verward met cartels de la passe – die getuigenissen moeten seriëren
- samenstelling
 - Lacans voorstel ontaardde meteen jury van 5 analystes inamovibles
 - voorstel JAM 1981
 - 2 kartels > permutatie om de 3J
- politiek
 - Extime = Parijs inmenging!
 - Benoemt alsmaar meer AE > kwaliteit??
 - Houdt bij beoordeling al rekening met zal die als AE kunnen getuigen/onderwijzen
- Organisatie
 - Komt bijna niet samen
 - Organiseert niet meer ondervraging AE bij zijn publieke performance
 - Laat toe dat passeurs op basis van geschreven notities de getuigenis overbrengen beter parole !!
- geen verslag
 - was ook al het geval bij Lacan
 - besluiten – geen onderwijs – geen seriëren van ervaring
 - niet alleen luiheid, maar ook teken dat er een verschuiving is van savoir de passe naar vérité de passe?

MOMENT DE CONCLURE = ACTE ANALYTIQUE
PA POSITIE IN DE PRAKTIJK INNEMEN VANUIT EINDE EIGEN PA
– BINNEN DE 'TEGENOVERDRACHT' OP EEN ANALYSANT

waartoe leidt einde PA
traversée fantasma 1967

- In het leven
soort sagesse <> Béatitude van identificatie met analyticus als I(A)
 - elk probleem is uiteindelijk fantasmatisch
 - het is wat het is = identificatie met symptoom
 - soort intelligent masochisme nl masochisme waarvan niet genoten wordt
 - *jouir de se promener tranquillement*
- In de PA
 - positie als operateur = acte – via Verleugnung van val/faille SsS (Sém XV)
 - uitvinden eigen PA positie tov analysant, vanuit einde eigen kuur
 - **PA act** Propos 196
au terme de la relation de transfert analysant bereid om zichzelf te laten reduceren tot S^a om verlangen (bij ander) 'een kans te geven'
eerst toestaat dat hij I(A) (bedrog=acte!!) is en daar dan tegenin gaat om als (a) te eindigen